

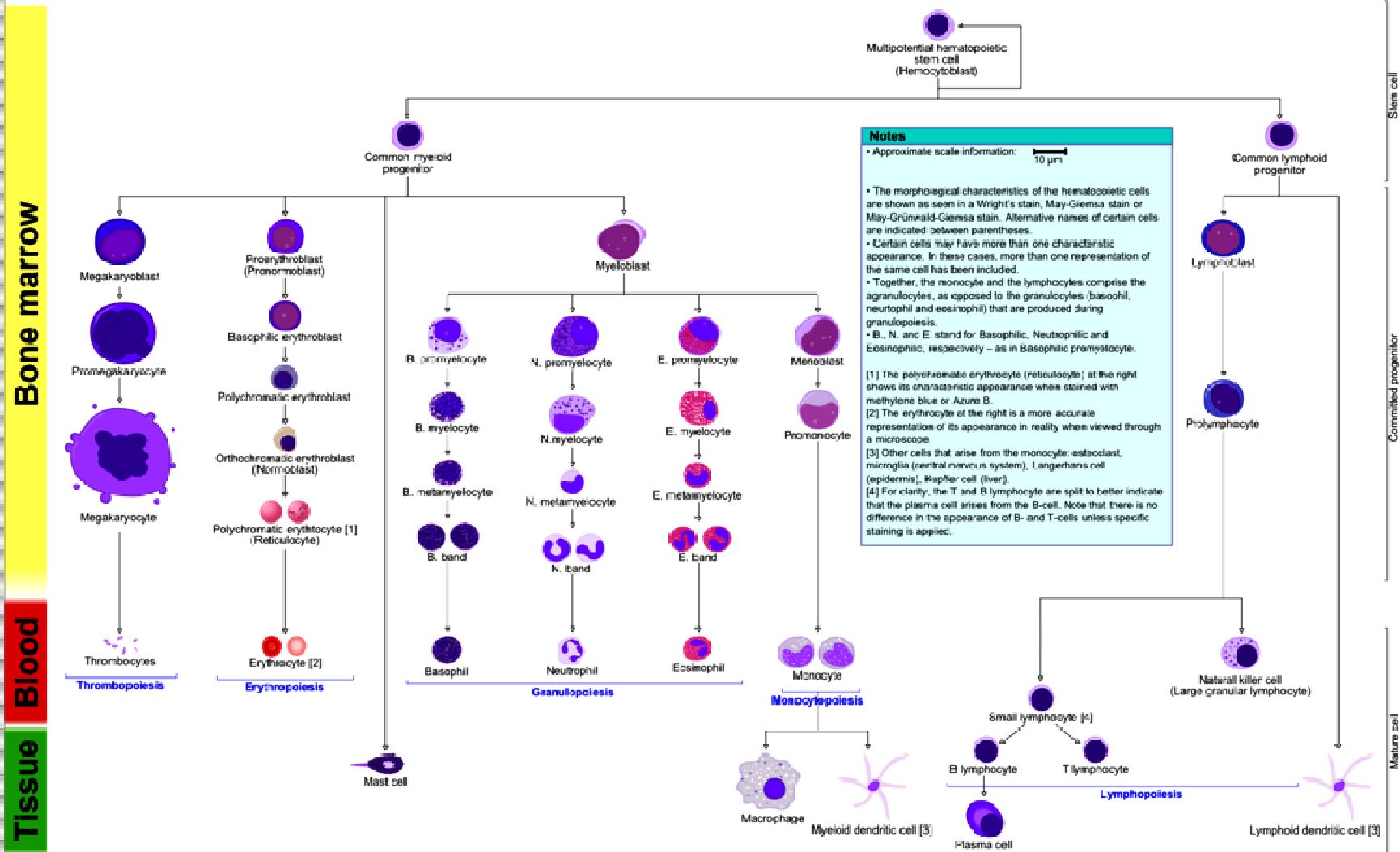
**VASILE MUSTEAȚĂ, dr.med.,
conferențiar universitar;
Disciplina de hematologie,
U.S.M.F. “N. Testemițanu”**

HEMOPATIILE MALIGNE LEUCEMIILE ACUTE

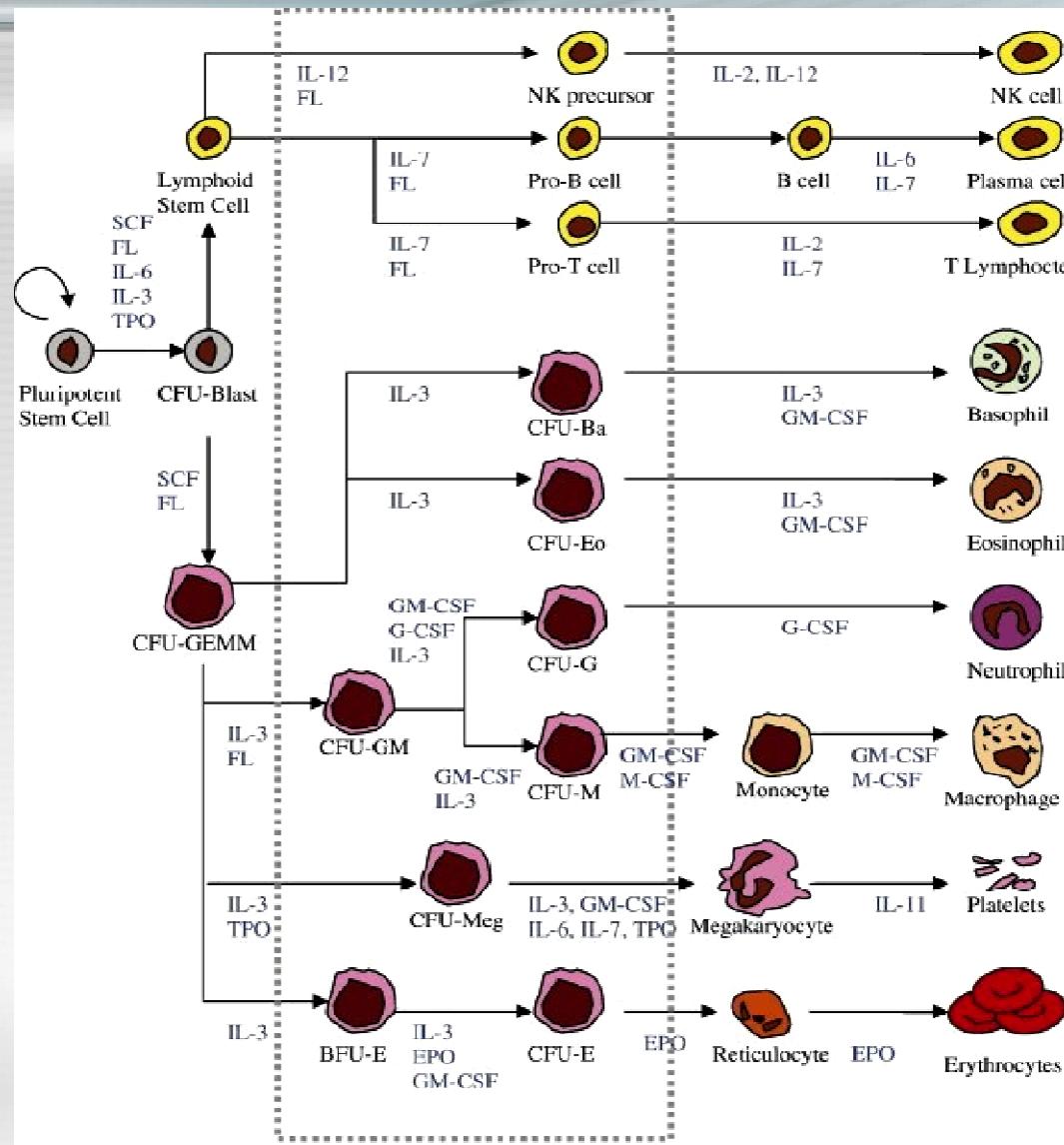
CHIȘINĂU - 2020

Hematopoiesis in humans

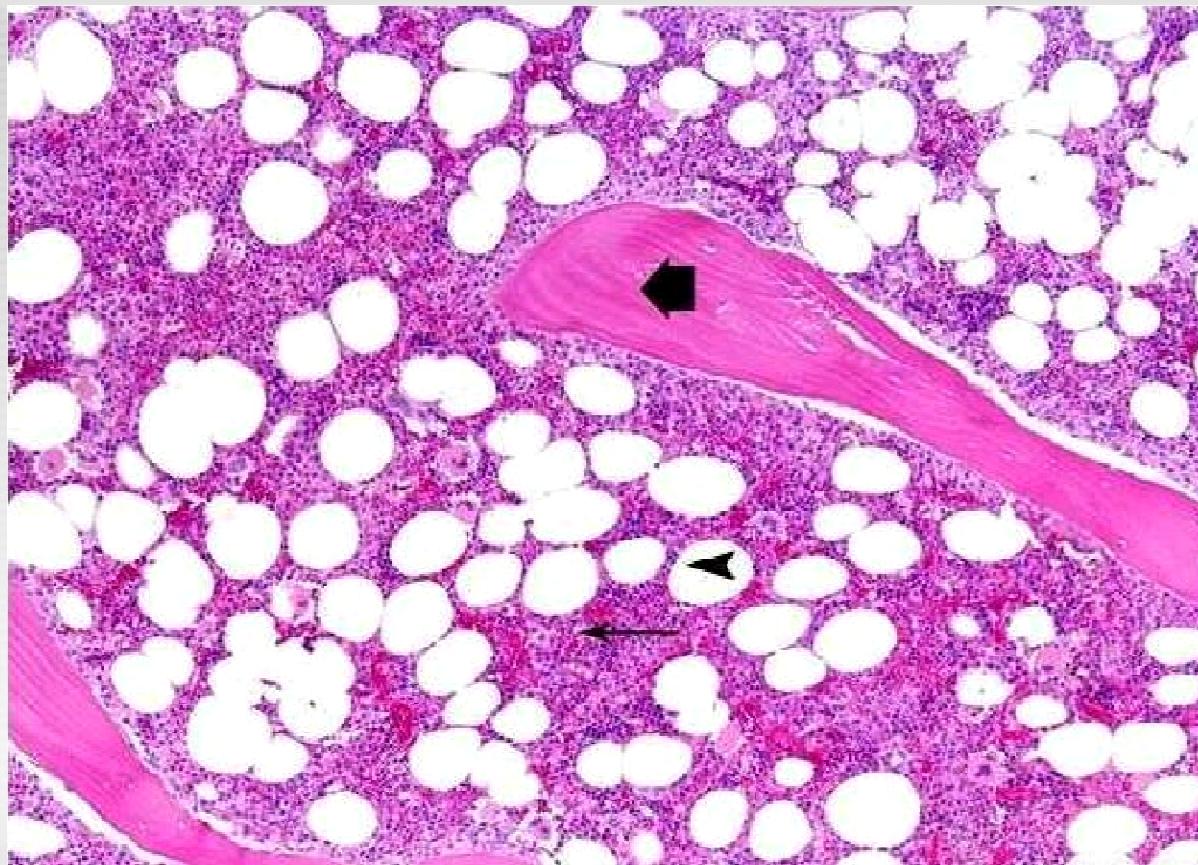
THE HAEMATOPOIESIS CELL CYCLE

(Biotechnology Advances, Volume 25, Issue 4, 2007)

Cytokines: SCF = stem cell factor; FL = Flt-3 ligand; IL = interleukin; EPO = erythropoietin; TPO = thrombopoietin; GM-CSG = granulocyte-macrophage-colony-stimulating factor; G-CSG = granulocyte-CSF; M-CSF = macrophage-CSF
lineages: CFU = colony forming unit; GEMM = granulocyte erythrocyte macrophage and monocyte; Ba = basophil; Eo = eosinophil; Meg = megakaryocyte; E = erythrocyte; NK = natural killer (adapted from Kufe et al., 2003)

TREPANOBIOPSIA MĂDUVEI OSOASE: TABLOUL HISTOLOGIC MEDULAR NORMAL

Clasificarea hemoblastozelor

Leucemii

Leucemii acute

Leucemie acută limfoblastică

Leucemie acută mieloblastică

**Leucemie acută
promieloblastică**

**Leucemie acută
mielomonoblastică**

Leucemie acută monoblastică

Leucemie acută eritroblastică

**Leucemie acută
megacarioblastică**

**Leucemie acută
plasmoblastică**

**Leucemie acută
nediferențiată**

Leucemii cronice

**Leucemie granulocitară
cronică**

Mielofibroză idiopatică

Leucemie limfocitară cronică

Leucemie monocitară cronică

Eritremie (Policitemia vera)

**Leucemie megacariocitară
cronică**

(Trombocitemie

hemoragică)

**Hemoblastoze
paraproteinemice**

Mielom multiplu

Boala Waldenstrom

Limfoame maligne

**Maladie Hodgkin
(limfogranulomatoza)**

**Limfoamele non-Hodgkin
Histocitozele**

**CLASIFICAREA O.M.S. A TUMORILOR ȚESUTULUI HEMATOPOIETIC ȘI LIMFOID,
A 4-A EDIȚIE**

**Swerdlow S.H., Campo E., Harris N.L., Pileri S.A., Stein H., Thiele J.,
Vardiman J.W. eds., IARC Press, Lyon, 2008.**

NEOPLAZIILE MIELOPROLIFERATIVE:

Leucemia mieloidă cronică *BCR-ABL1* pozitivă

Leucemia neutrofilică cronică

Policitemia vera

Mielofibroza primară

Trombocitemia esențială

Leucemia eozinofilică cronică, nespecificată altfel

Mastocitoza

Neoplazia mieloproliferativă neclasificată

**NEOPLAZIILE MIELOIDE ȘI LIMFOIDE CU EOZINOFILIE ȘI ANOMALII
DE *PDGFRA*, *PDGFRB* SAU *FGFR1*:**

Neoplaziile mieloide și limfoide cu rearanjamente de *PDGFRA*

Neoplaziile mieloide cu rearanjamente de *PDGFRB*

Neoplaziile mieloide și limfoide cu anomalii de *FGFR1*

NEOPLAZIILE MIELODISPLAZICE / MIELOPROLIFERATIVE:

Leucemia mielomonocitară cronică

Leucemia mieloidă cronică atipică *BCR-ABL1* negativă

Leucemia mielomonocitară juvenilă

Neoplazia mielodisplazică / mieloproliferativă neclasificată

Anemia refractoră cu sideroblaști inelari și trombocitoză

SINDROAMELE MIELODISPLAZICE:

Citopenia refractară cu displazia unei linii celulare

Anemia refractară

Neutropenia refractară

Trombocitopenia refractară

Anemia refractară cu sideroblaști inelari

Citopenia refractară cu displazia multilineară

Anemia refractară cu exces de blaști

Sindromul mielodisplazic asociat cu *del(5q)* izolată

Sindromul mielodisplazic neclasificat

Sindromul mielodisplazic la copii

Citopenia refractară la copii

LEUCEMIA ACUTĂ MIELOOIDĂ (LAM) ȘI NEOPLAZIILE RELAȚIONATE:

LAM cu anomalii genetice recurente

LAM cu t(8;21)(q22;q22); *RUNX1-RUNX1T1*

LAM cu inv(16)(p13.1;q22) sau t(16;16)(p13.1;q22); *CBFB-MYH11*

Leucemia acută promielocitară cu t(15;17)(q22;q12); *PML-RARA*

LAM cu t(9;11)(q22;q23); *MLLT3-MLL*

LAM cu t(6;9)(q23;q34); *DEK-NUP214*

LAM cu inv(3)(q21;q26.2) sau t(3;3)(q21;q26.2); *RPN1-EVI1*

LAM (megacarioblastică) cu t(1;22)(p13;q13); *RBM15-MKL1*

LAM cu *NPM1* mutant

LAM cu *CEBPA* mutant

Leucemia acută mieloidă cu modificări relateionate cu mielodisplazie

Neoplaziile mienoide relateionate cu terapie

Leucemia acută mieloidă, nespecificată altfel

LAM cu diferențierea minimală

LAM fără maturatie

LAM cu maturatie

Leucemia acută mielomonocitară

Leucemia acută mieloblastică / monocitară

Leucemia acută eritroidă

Leucemia eritroidă pură

Eritroleucemia, eritroid / myeloid

Leucemia acută megacarioblastică

Leucemia acută bazofilică

Panmeloza acută cu mielofibroză

Sarcomul mieloid

Proliferările mieloide relate la sindromul Down

Mielopoieza anormală tranzitorie

Leucemia mieloidă asociată cu sindromul Down

Neoplazia din celule dendritice plazmacitoide blastice

Leucemiile acute cu descendență ambiguă

Leucemia acută nediferențiată

Leucemia acută cu fenotip mixt cu t(9;22)(q34;q11.2); BCR-ABL1

Leucemia acută cu fenotip mixt cu t(v;11q23)(q34;q11.2); MLL rearranjat

Leucemia acută cu fenotip mixt, B-mieloidă, nespecificată altfel

Leucemia acută cu fenotip mixt, T-mieloidă, nespecificată altfel

Leucemia / limfomul limfoblastic din celule killeri naturali (NK)

NEOPLAZIILE DIN PRECURSORII CELULELOR LIMFOIDE:

Leucemia / limfomul B limfoblastic

Leucemia / limfomul B limfoblastic, nespecificat altfel

Leucemia / limfomul B limfoblastic cu anomalii genetice recurente

**Leucemia / limfomul B limfoblastic cu t(9;22)(q34;q11.2);
*BCR-ABL1***

**Leucemia / limfomul B limfoblastic cu t(v;11q23); *MLL*
rearanjat**

**Leucemia / limfomul B limfoblastic cu t(12;21)(p13;q22);
*TEL-AML1 (ETV6-RUNX1)***

Leucemia / limfomul B limfoblastic cu hiperdiploidie

Leucemia / limfomul B limfoblastic cu hipodiploidie

**Leucemia / limfomul B limfoblastic cu t(5;14)(q31;q32);
*IL3-IGH***

**Leucemia / limfomul B limfoblastic cu t(1;19)(q23;p13.3);
*TCF3-PBX1***

Leucemia / limfomul T limfoblastic

NEOPLAZIILE DIN CELULE B MATURE:

Leucemia limfocitară cronică / limfomul limfocitar microcelular

Leucemia prolimfocitară B-celulară

Linfomul B-celular din zona marginală a splinei

Tricholeucemiá

Limfomul / leucemia splenică B-celulară, neclasificată

Limfomul splenic B difuz din celule mici ale pulpei roșie

Varianta Tricholeucemia

Limfomul limfoplasmocitar

Macroglobulinemia Waldenström

Boala lanțurilor grele

Boala lanțurilor grele alfa

Boala lanțurilor grele gama

Boala lanțurilor grele mu

Mielomul plasmocitar

Plasmocitomul solitar al osului

Plasmocitomul extraosos

Limfomul exranodal din zona marginală a țesutului limfoid mucoasa-asociat (MALT)

Limfomul nodal din zona marginală

Limfomul pediatric nodal din zona marginală

Limfomul folicular

Limfomul pediatric folicular

Limfomul cutanat primar din centrele foliculare

Limfomul din celule ale zonei mantalei

Limfomul difuz B-macrocelular (DLBCL), nespecificat altfel

Limfomul B-macrocelular cu exces de T-celule / histiocite

Limfomul difuz B-macrocelular primar al sistemului nervos central

Limfomul difuz B-macrocelular primar cutanat, tip cu localizarea pe picioare

Limfomul difuz B-macrocelular EBV-pozitiv al vârstnicilor

Limfomul difuz B-macrocelular asociat cu inflamația cronică

Granulomatoza limfomatoidă

Limfomul B-macrocelular primar al mediastinului

Limfomul B-macrocelular intravascular

Limfomul B-macrocelular ALK-pozițiv

Limfomul plasmoblastic

Limfomul B-macrocelular originat din boala Castleman multicentrică asociată cu HHV8

Limfomul primar efuzional

Limfomul Burkitt

Limfomul B-cellular neclasificat cu trăsături intermediare între limfomul difuz

B-macrocelular și limfomul Burkitt

Limfomul B-cellular neclasificat cu trăsături intermediare între limfomul difuz

B-macrocelular și limfomul Hodgkin clasic

NEOPLAZIILE DIN CELULE MATURE B ȘI NK:

Leucemia prolinfocitară T-cellulară

Leucemia limfocitară T-macrocelulară granulară

Afecțiunea limfoproliferativă cronică din NK-celule

Leucemia agresivă NK-cellulară

Boala limfoproliferativă T-cellulară sistemică EBV-pozițivă la copii

Limfomul similar cu Hydroa vaccinifomă

Leucemia / limfomul T-cellular la adulți

Limfomul NK / T -celular extranodal, tipul nazal

Limfomul T-cellular asociat cu enteropatie

Limfomul hepatosplenic T-cellular

Limfomul T-cellular subcutanat similar cu paniculita

Micoza fungoidă

Sindromul Sézary

Afecțiunile limfoproliferative primare cutanate T-celulare CD30 pozitive

Papuloza limfomatoidă

Limfomul macrocelular anaplasic primar cutanat

Limfomul gama-delta T-celular primar cutanat

Limfomul T-celular primar cutanat CD8 pozitiv agresiv epidermotropic citotoxic

Limfomul T-celular primar cutanat CD4 pozitiv din celule mici și medii

Limfomul T-celular periferic, nespecificat altfel

Limfomul T-celular angioimunoblastic

Limfomul macrocelular anaplasic, ALK pozitiv

Limfomul macrocelular anaplasic, ALK negativ

LIMFOMUL HODGKIN:

Limfomul Hodgkin nodular cu predominarea limfocitelor

Limfomul Hodgkin clasic

Limfomul Hodgkin clasic cu scleroza nodulară

Limfomul Hodgkin clasic cu exces de limfocite

Limfomul Hodgkin clasic cu celularitatea mixtă

Limfomul Hodgkin clasic cu depletie limfocitară

NEOPLAZIILE HISTIOCITARE ȘI DIN CELULE DENDRITICE:

Sarcomul histiocitar

Histiocitoza din celule Langerhans

Sarcomul din celule Langerhans

Sarcomul din celule dendritice interdigitante

Sarcomul folicular din celule dendritice

Tumora din celule reticulare fibroblastice

Tumora din celule dendritice indeterminate

Xantogranulomul juvenil diseminat

AFECȚIUNILE LIMFOPROLIFERATIVE POST-TRANSPLANT (PTLD):

Afecțiunile precoce

Hiperplazia plasmocitară

PTLD similară cu mononucleoza infecțioasă

PTLD polimorfică

PTLD monomorfică (B- și T / NK-celulară)

PTLD de tip limfom Hodgkin clasic

Tipurile histologice *italicizate* sunt entități provizorii, pentru care Grupul de lucru al O.M.S. consideră dovezi existente insuficiente pentru a fi completamente recunoscute ca maladii distincte; acestea rămân deschise pentru investigații ulterioare.

LEUCEMII ACUTE numim leucemiile, care se dezvoltă din celulele blastice. Leucemiile acute afectează persoane de toate vîrstele, dar predomină la bărbați. Indicele morbidității crește cu vîrsta. În Moldova el constituie 2,4 la 100 000 de populație. La copii preponderent (85%) se întâlnește leucemia acută limfoblastică. La adulți predomină (85%) leucemiile acute nelimfoblastice.

Patogenie. În măduva oaselor primar se malignizează o celulă blastică, care proliferează formând clona de celule maligne blastice. Celulele blastice se desprind din focarul primar și se diseminează în cadrul măduvei osoase. Treptat celulele maligne ocupă tot mai multă suprafață a măduvei osoase substituind țesutul hemopoietic normal. S-a dovedit, că atunci când în organismul bolnavului sunt aproximativ 1 miliard de celule leucemice, măduva oaselor este infiltrată de aceste celule cu reducerea considerabilă a hemopoiezii normale și apariția manifestărilor clinice ale leucemiei. La momentul stabilirii diagnosticului în organismul bolnavul există aproximativ 100 miliarde de celule leucemice.

În urma infiltrării masive a măduvei osoase cu celule blastice se micșorează indicii normali ai hematopoiezii, cu dezvoltarea anemiei, granulocitopeniei și trombocitopeniei, manifestându-se clinic prin sindromul anemic, sindromul hemoragic și sindromul de complicații infecțioase.

La un anumit grad de infiltrare a măduvei oaselor celulele blastice apar și în sângele periferic (blastemie), infiltrează ganglionii limfatici, derma, ficatul, splina, sistemul nervos central etc., formând sindromul proliferativ.

PATOGENIA LEUCEMIILOR ACUTE

(source: Pradip Katwal, 2013)

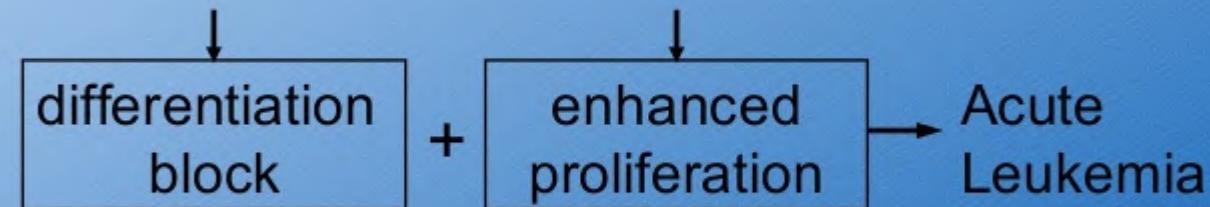
Two-hit model of leukemogenesis

Loss of function of transcription factors needed for differentiation

eg. AML1-ETO
CBF β -SMMHC
PML-RAR α

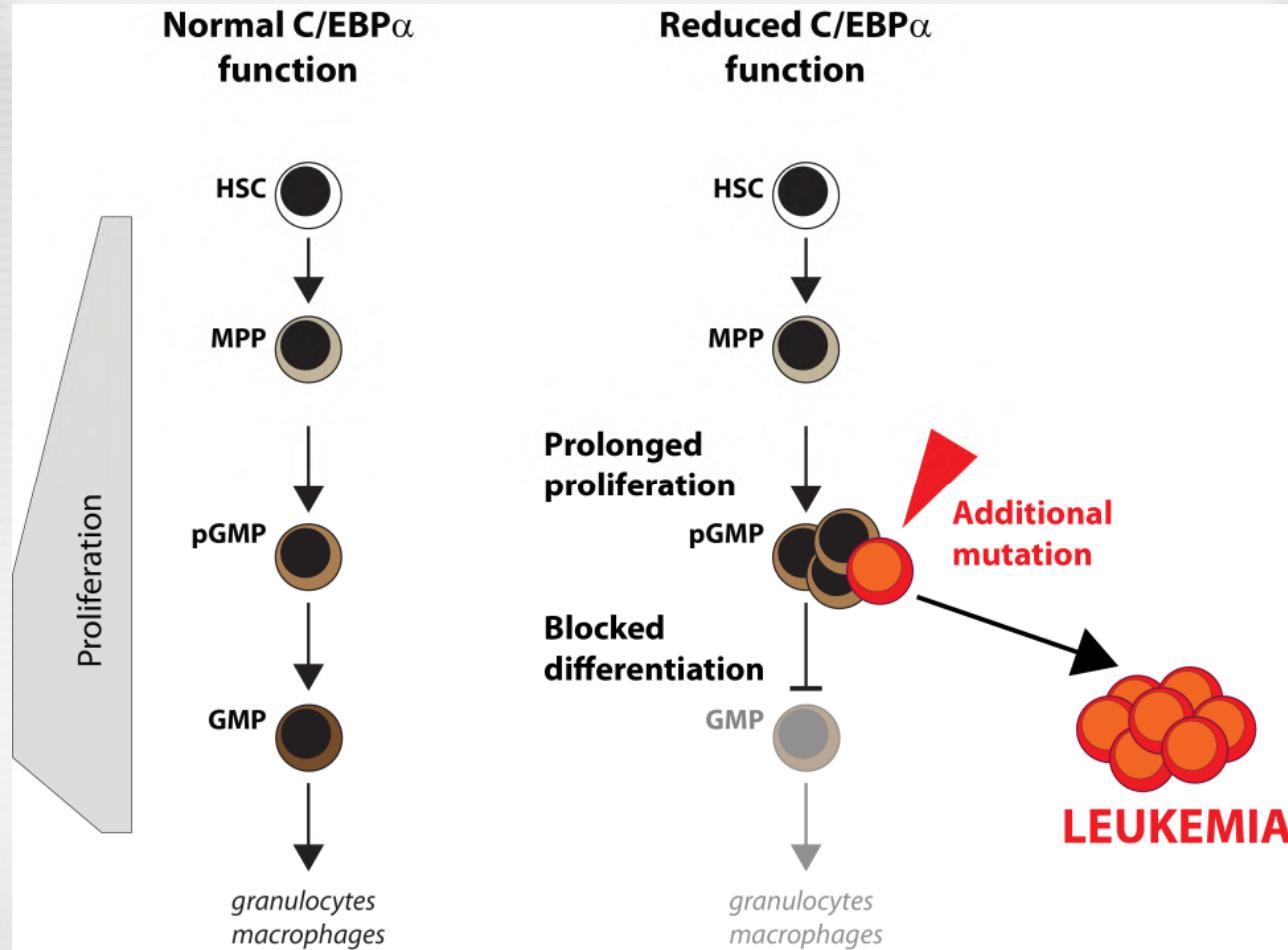
Gain of function mutations of tyrosine kinases

eg. FLT3, c-KIT mutations
N- and K-RAS mutations
BCR-ABL
TEL-PDGF β R

PATOGENIA LEUCEMIILOR ACUTE

(source: Reckzeh K., Lund University, 2012: Deciphering the Pathogenesis of Acute Myeloid Leukemia)

Transcription factors (TF) such as C/EBP α control differentiation by activating myeloid gene programs and inducing cell cycle arrest. Due to reduced TF function highly proliferating progenitors do not enter the differentiation program and acquire additional mutations, preferentially those mutations that confer a growth or survival advantage such as FLT3-ITD (Rosenbauer and Tenen, 2007).

PATOGENIA LEUCEMIILOR ACUTE

(source: Reckzeh K., Lund University, 2012: Deciphering the Pathogenesis of Acute Myeloid Leukemia)

Oncogene cooperation in AML

Class I mutation
(Signaling mutations)

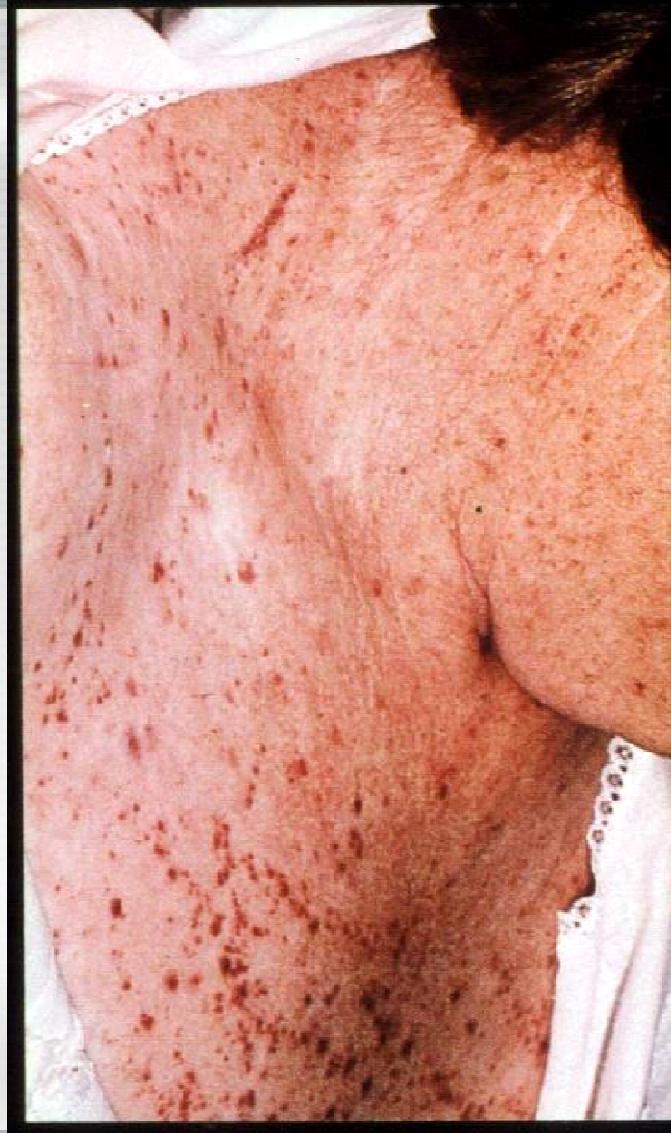
KIT
Flt-3 ITD/TKD

Class II mutation
(initiating mutation/gatekeeper)

AML1/ETO
CBF β /MYH11
PML/RAR α
AML1
C/EBP α
NPM1

Growing body of evidence suggests that signaling mutations cooperate with specific partners in leukemogenesis. Alterations of the same class are absent/rarely observed in AML. In addition, translocations including t(8;21) and inv(16) cluster together with KIT alterations whereas t(15;17), point mutations in AML1 and CEBPA coincide with FLT3 activating mutations (Haferlach, 2008).

SINDROMUL HEMORAGIC ÎN LEUCEMIA ACUTĂ

SINDROMUL HEMORAGIC ÎN LEUCEMIA ACUTĂ

SINDROMUL PROLIFERATIV ÎN LEUCEMIA ACUTĂ

SINDROMUL PROLIFERATIV ÎN LEUCEMIA ACUTĂ

SEMNELE CLINICE ALE LEUCEMIILOR ACUTE MIELOBLASTICE

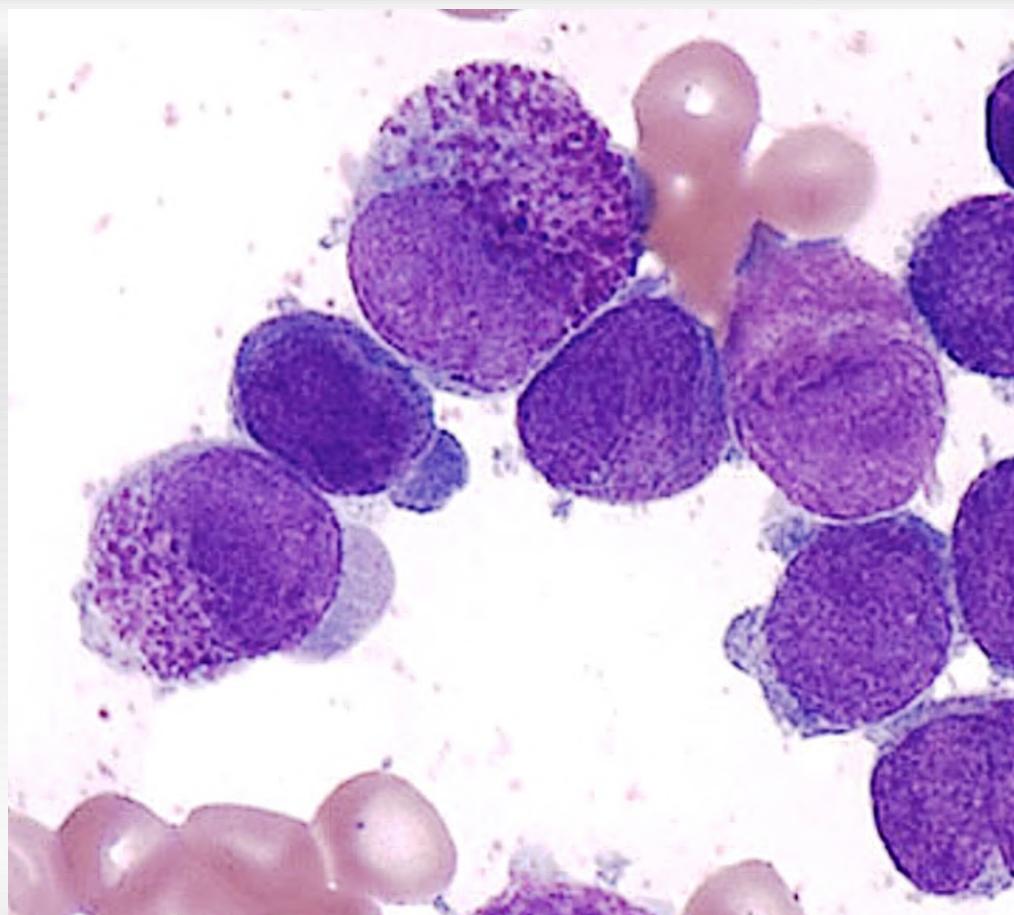

Source: Lichtman MA, Sharlach MB, Fierer E, Wang N;
Lichtman's Atlas of Hematology | <http://www.accessmedicine.com>
Copyright © The McGraw-Hill Companies, Inc. All rights reserved.

Leucemie acută

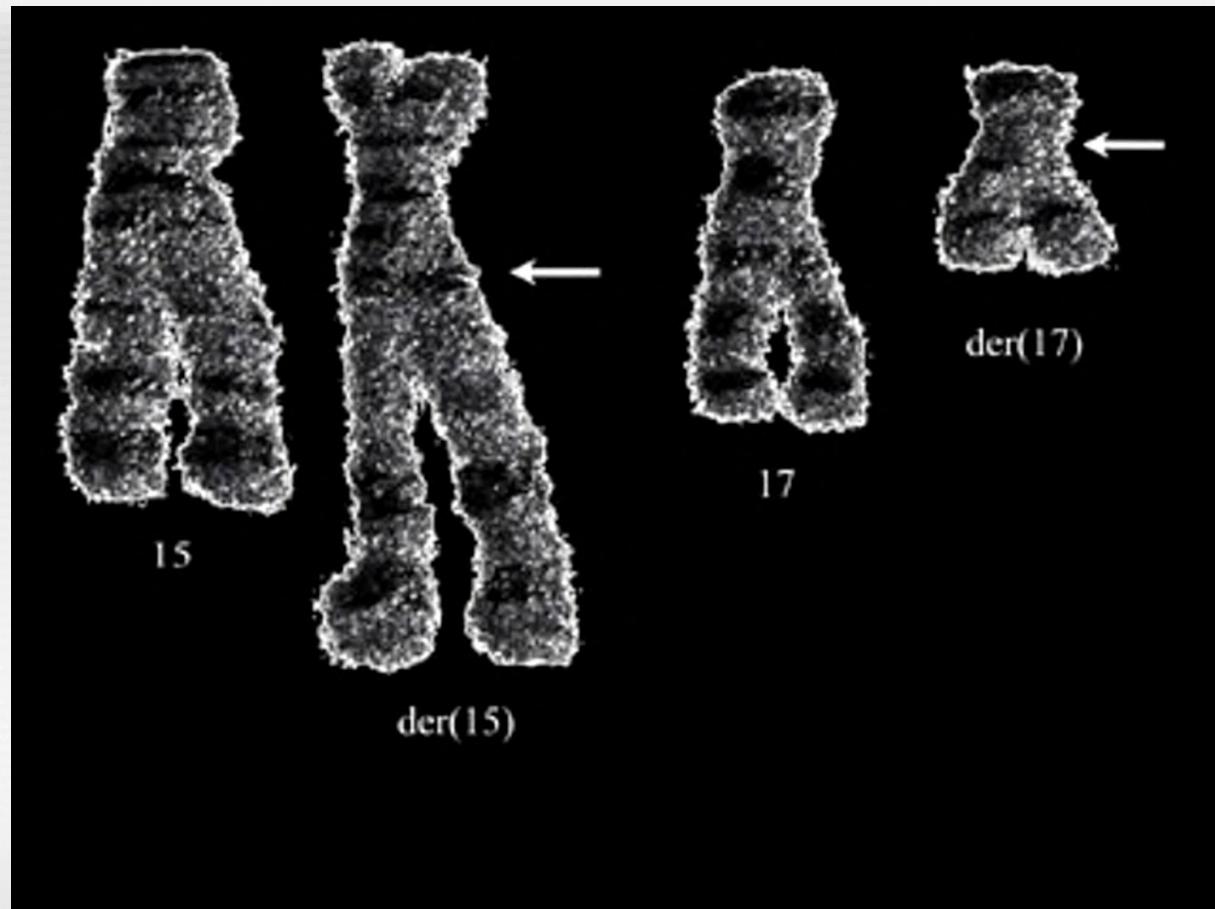
Hemoglobina (g/l)	53	80	112
Eritrocite ($10^{12}/l$)	1,68	2,44	3,3
Leucocite ($10^9/l$)	5,25	97,5	1,0
Celule blastice (%)	46	74	8
Promielocite (%)	—	3	—
Mielocite (%)	1	1	—
Metamielocite (%)	—	—	—
Nesegmentate (%)	5	5	2
Segmentate (%)	8	5	18
Eozinofile (%)	—	—	—
Bazofile (%)	—	—	—
Limfocite (%)	39	5	70
Monocite (%)	1	7	2
Trombocite ($10^9/l$)	solitare	24,4	170,0
VSH (mm/oră)	70	10	11

FROTIUL SANGUIN ÎN LEUCEMIA ACUTĂ PROMIELOOCITARĂ

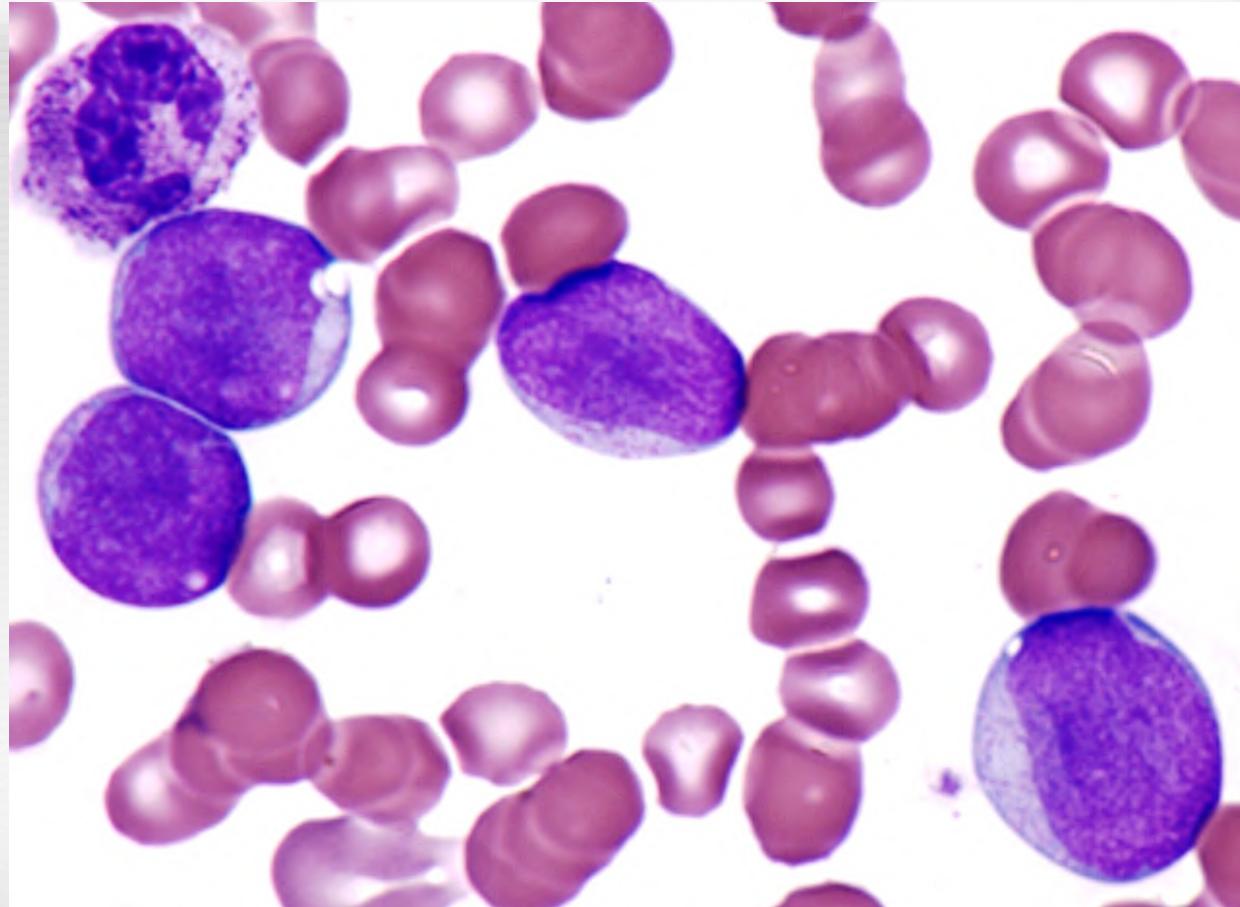
Promyelocytes are heavily granulated

MARCHERUL CITOGENETIC AL LEUCEMIEI ACUTE PROMIELOOCITARE

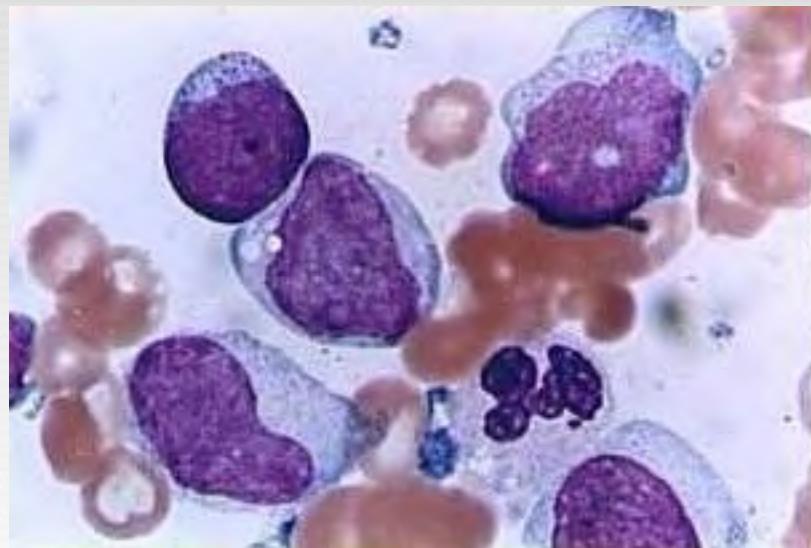
$t(15;17)(q22;q12)$

FROTIUL SANGUIN ÎN LEUCEMIA ACUTĂ MIELOMONOBLASTICĂ

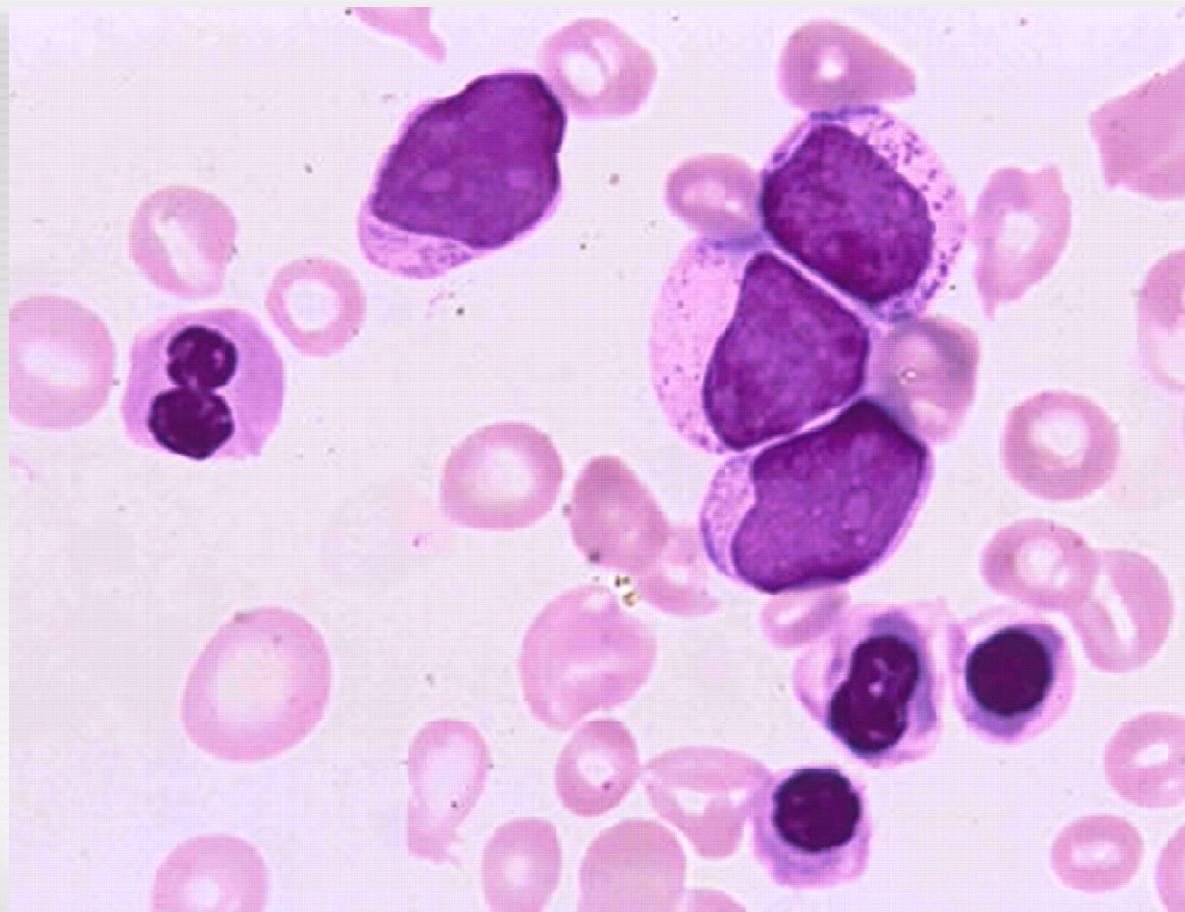
Faint granulation is, however, present in the cytoplasm of some of the blasts, suggesting myeloid lineage

FROTIUL SANGUIN ÎN LEUCEMIA ACUTĂ MIELOMONOBLASTICĂ

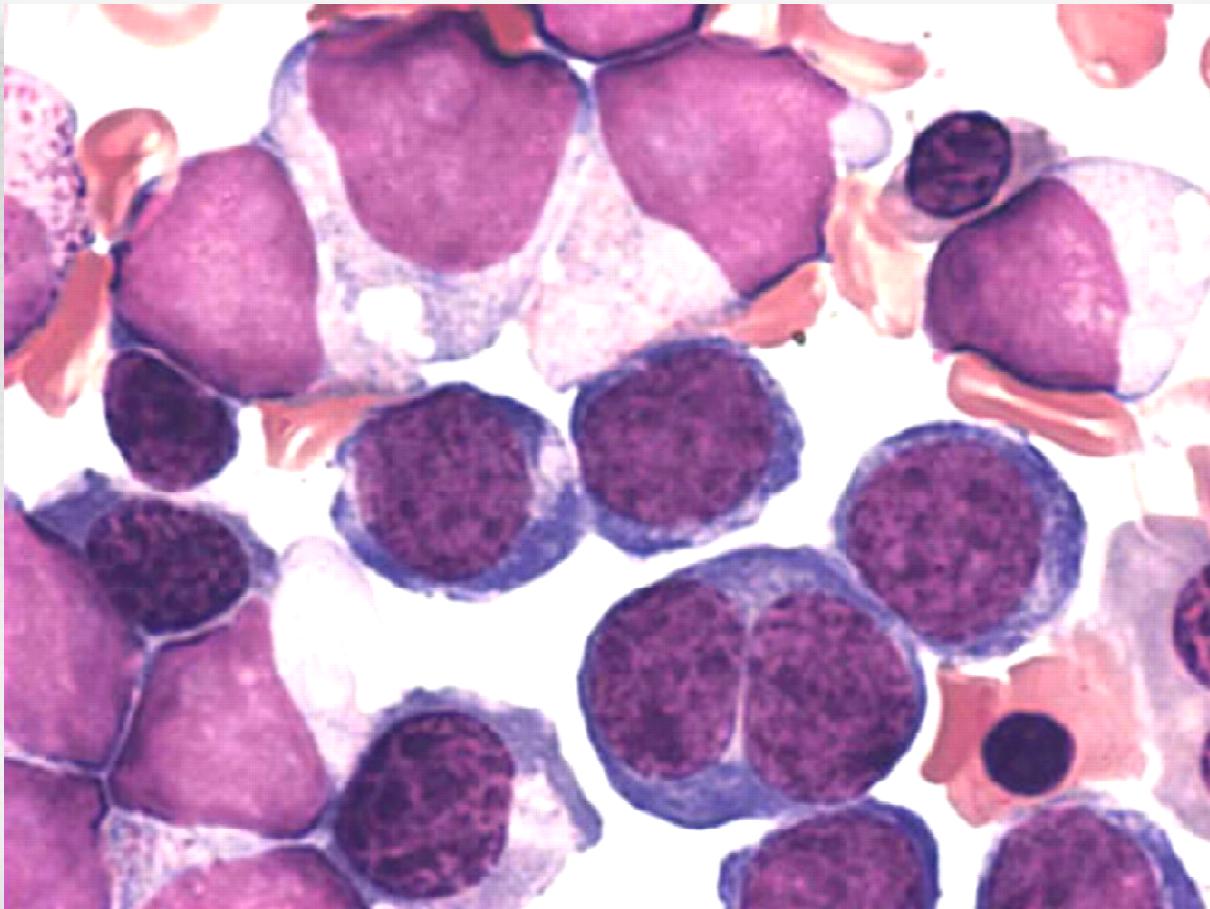
Colorația May-Giemsa, x1000

FROTIUL SANGUIN ÎN LEUCEMIA ACUTĂ ERITROBLASTICĂ

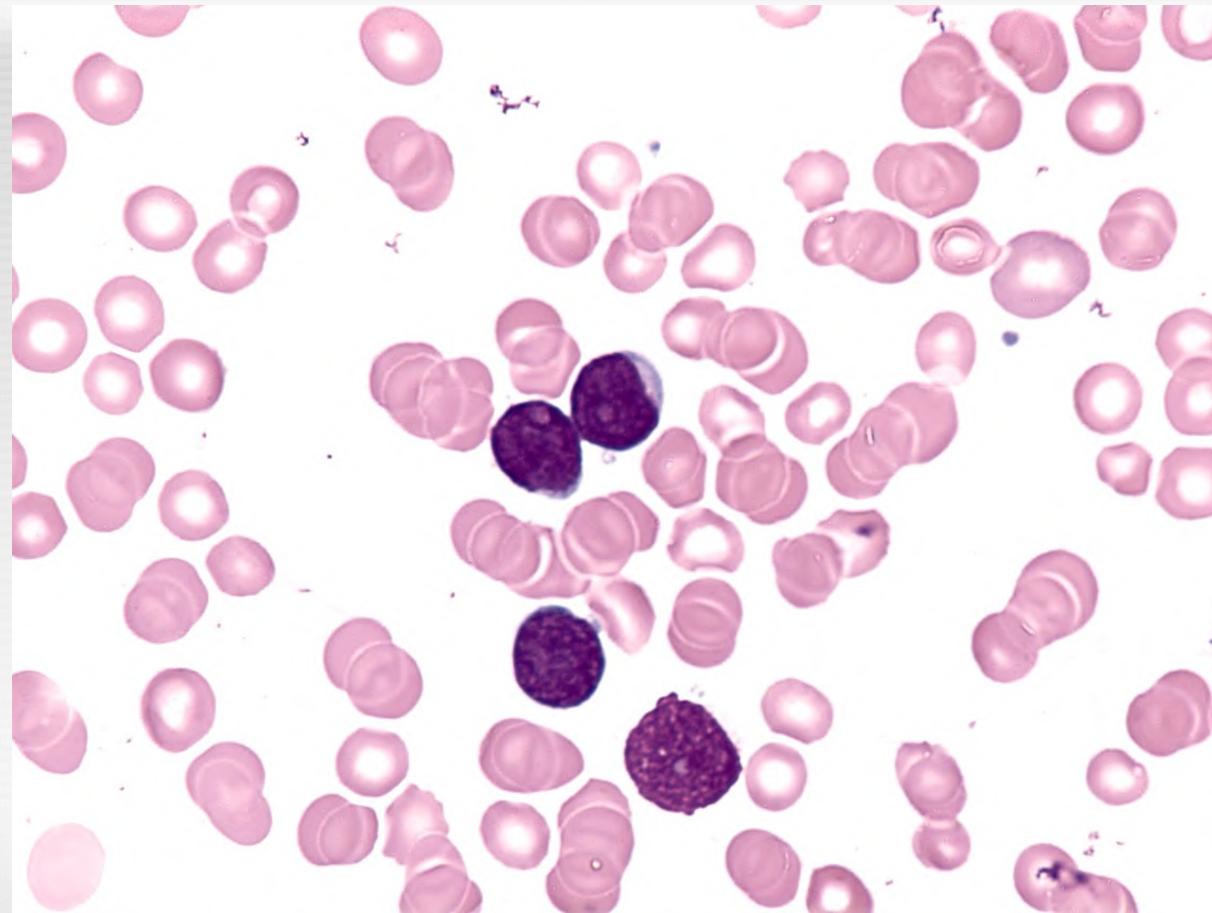
Faint granulation is, however, present in the cytoplasm of some of the blasts, suggesting myeloid lineage

FROTIUL MEDULAR ÎN LEUCEMIA ACUTĂ ERITROBLASTICĂ

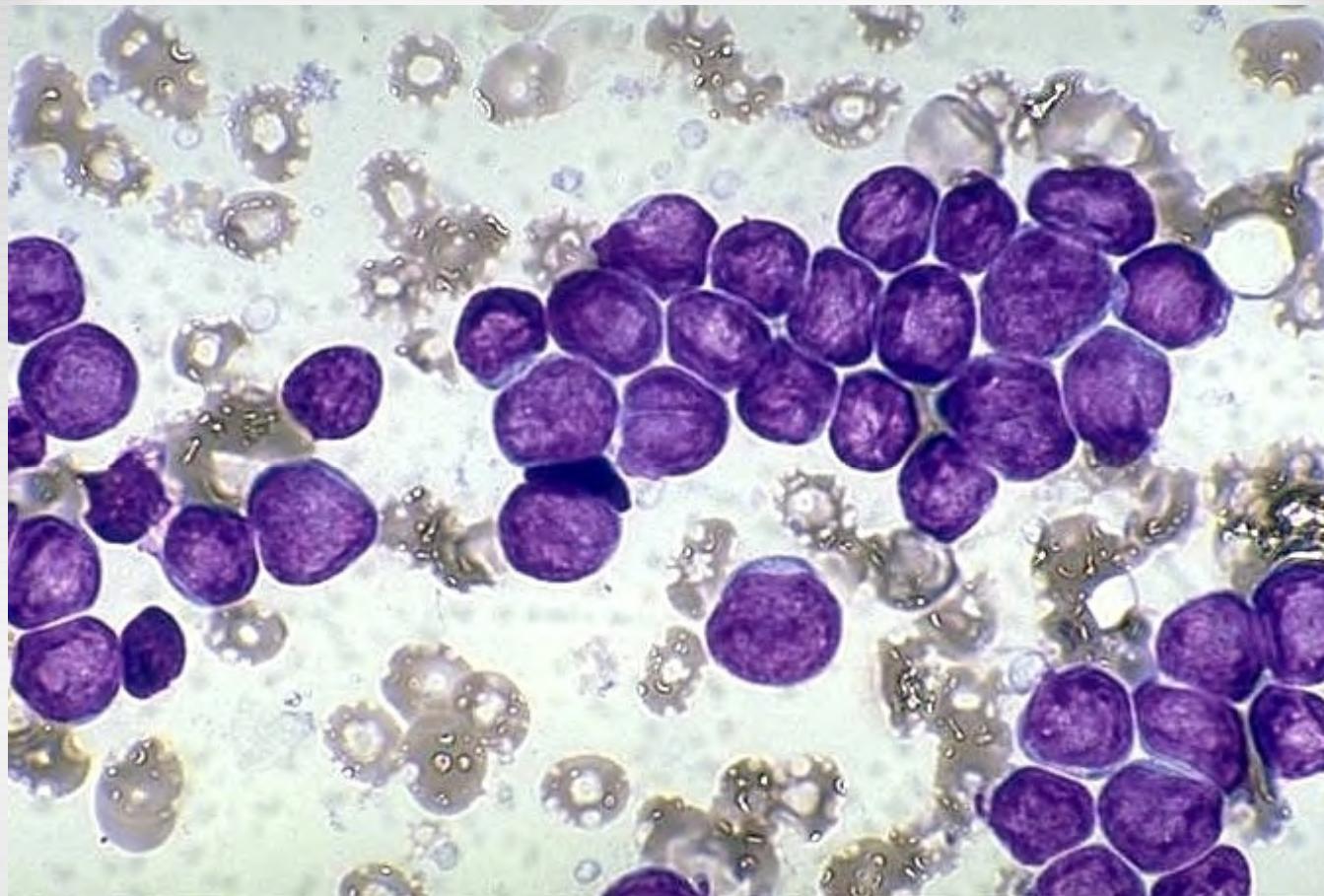
Bone marrow smear showing erythroblasts with diffusely red-stained cytoplasm (*PAS stain*)

FROTIUL SANGUIN ÎN LEUCEMIA ACUTĂ LIMFOBLASTICĂ L1

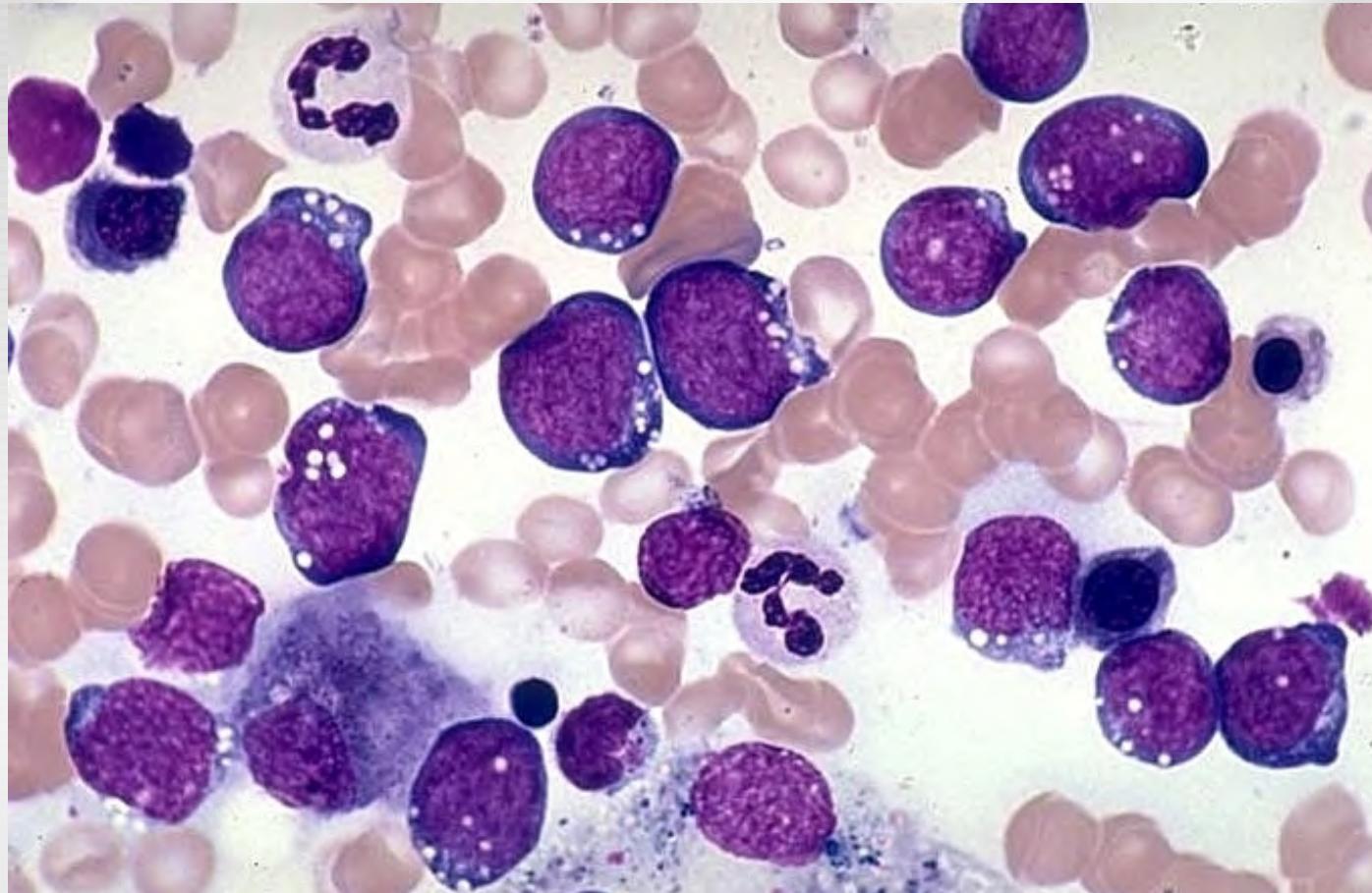
Lymphoid blasts with scant cytoplasm but prominent nucleoli

FROTIUL MEDULAR ÎN LEUCEMIA ACUTĂ LIMFOBLASTICĂ L1

May-Giemsa stain, x1000

FROTIUL MEDULAR ÎN LEUCEMIA ACUTĂ LIMFOBLASTICĂ L3

May-Giemsa stain, x1000

Caracteristica citochimică a leucemiielor acute

<i>Varianta leucemiei</i>	<i>Reacția citochimică</i>			
	<i>PAS (glicogen)</i>	<i>Lipide</i>	<i>Peroxidază</i>	<i>Esterarea nespecifică</i>
Leucemie acută limfoblastică	+	—	—	—
Leucemie acută mieloblastică	—	+	+	—
Leucemie acută promielocitară	—	+	+	—
Leucemie acută monoblastică	—	—	—	+
Leucemie acută mielomonobo- lastică	—	+	+	+
Leucemie acută nediferențiată	—	—	—	—

REAȚIILE CITOCHIMICE ÎN LEUCEMIILE ACUTE

Reaction	M1	M2	M3	M4	M5	M6	L 1, 2, 3 ^b
Peroxidase	+	+++	+++	+++	+	+ to ++ ^c	Neg ^d
Sudan black B	+	+++	+++	+++	+	+ to ++ ^c	Neg
NASDA ^e	+	+++	+++	+++	+++	+ to ++ ^c	Neg
Fluoride inhibition	No	No	No	Variable	Yes	No	
PAS ^f	+	+	+	++	++	+	++ to +++
Lysozyme ^d	Neg	Low	Low	Inter- mediate	High	Low	Neg

+ = positive in a few cells; ++ = more than 25 % of cells are positive; +++ = 50 % or more of cells are positive.

^bT - cell acute lymphocytic leukemias often show acid phosphatase positive in the Golgi region (Stein et al., 1976). Diffuse acid phosphatase reactivity is a characteristic of myeloblasts.

^cDepending on the number of granulocytes.

^dArbitrarily, when more than 3 % of the blasts are peroxidase positive, the disease is classified as other than acute lymphocytic leukemia.

^eNaphthol ASD chloroacetate.

^fPeriodic acid - Schiff reaction.

^dIn serum or urine.

Clasificarea FAB (1976) a leucemiielor acute

Leucemii acute limfoblastice

Leucemie acută limfoblastică	L1
Leucemie acută limfoblastică	L2
Leucemie acută limfoblastică	L3

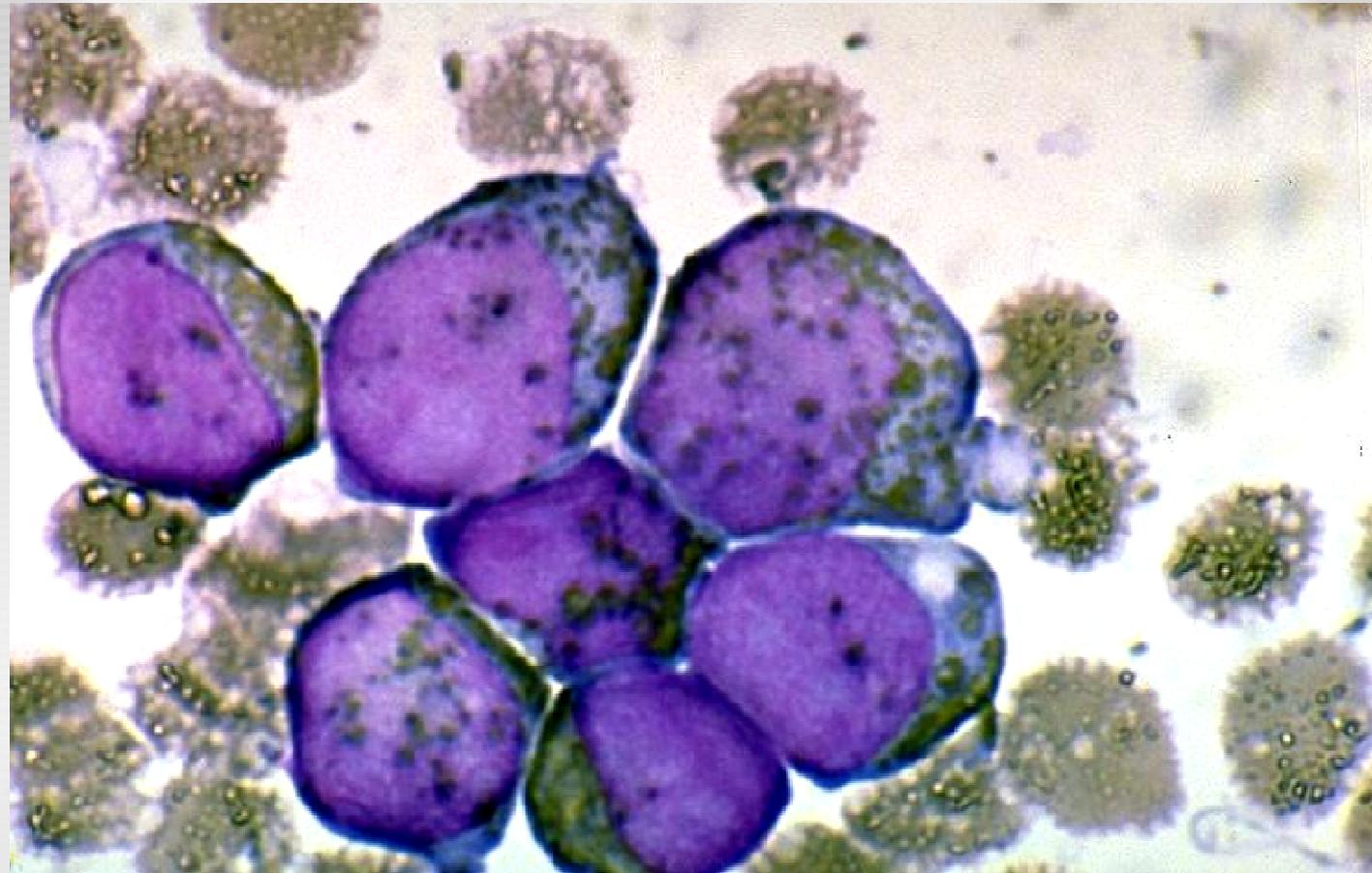
Leucemii acute nelimfoblastice (mieloide)

Leucemie acută mieloblastică (fără semne de maturatie)	M1
Leucemie acută mieloblastică (cu semne de maturatie)	M2
Leucemie acută promielocitară	M3
Leucemie acută mielomonoblastică	M4
Leucemie acută monoblastică (fără semne de maturatie)	M5a
Leucemie acută monoblastică (cu semne de maturatie)	M5b
Eritroleucemie	M6
Leucemie acută megacarcioblastică	M7
Leucemie acută nediferențiată	M0

Sindroame mielodisplastice

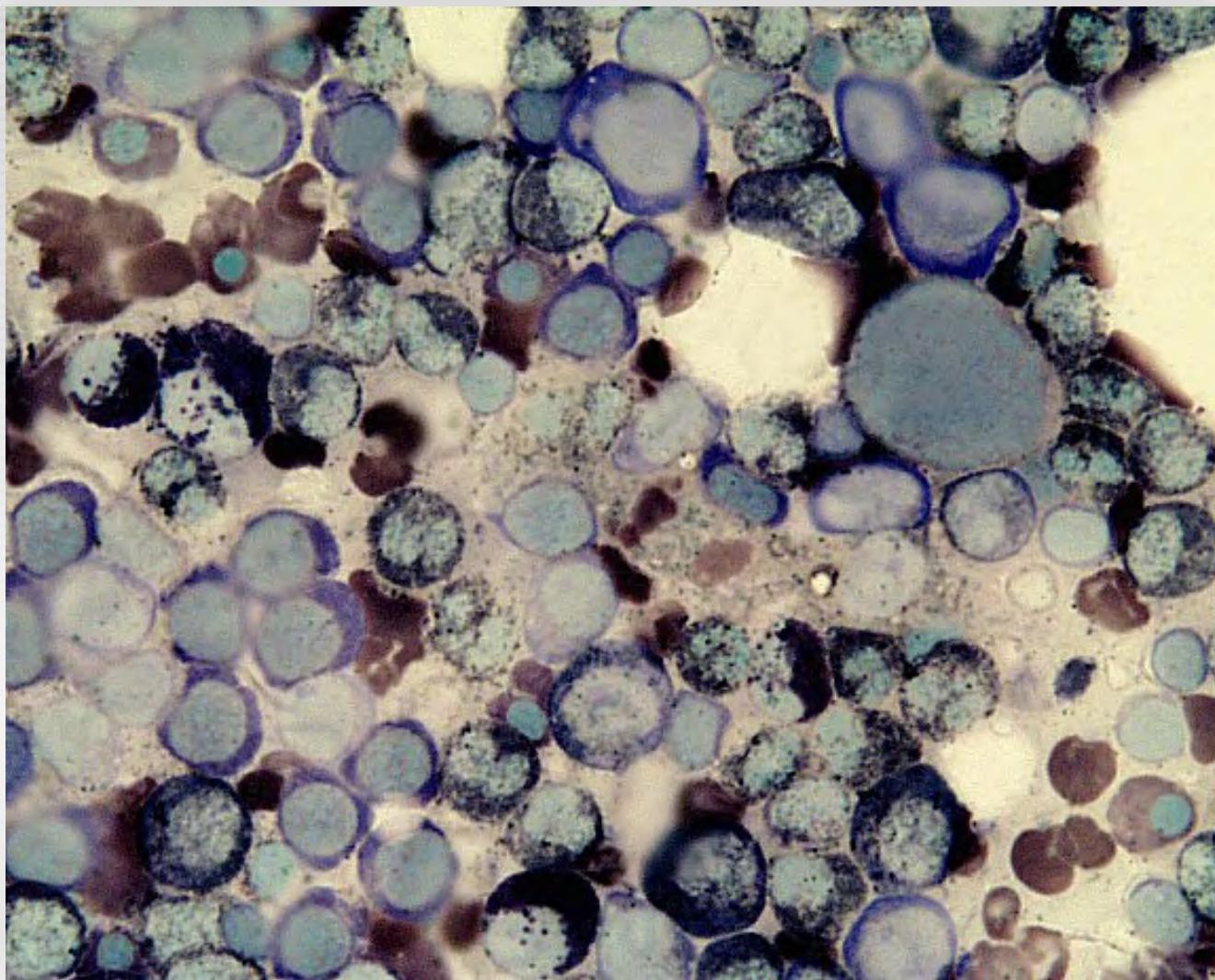
Anemia refracteră
Anemia refracteră cu siderablaști inelari
Anemia refracteră cu exces de celule blastice
Leucemie mielomonocitară cronică

FROȚIUL MEDULAR ÎN LEUCEMIA ACUTĂ MIELOBLASTICĂ M1

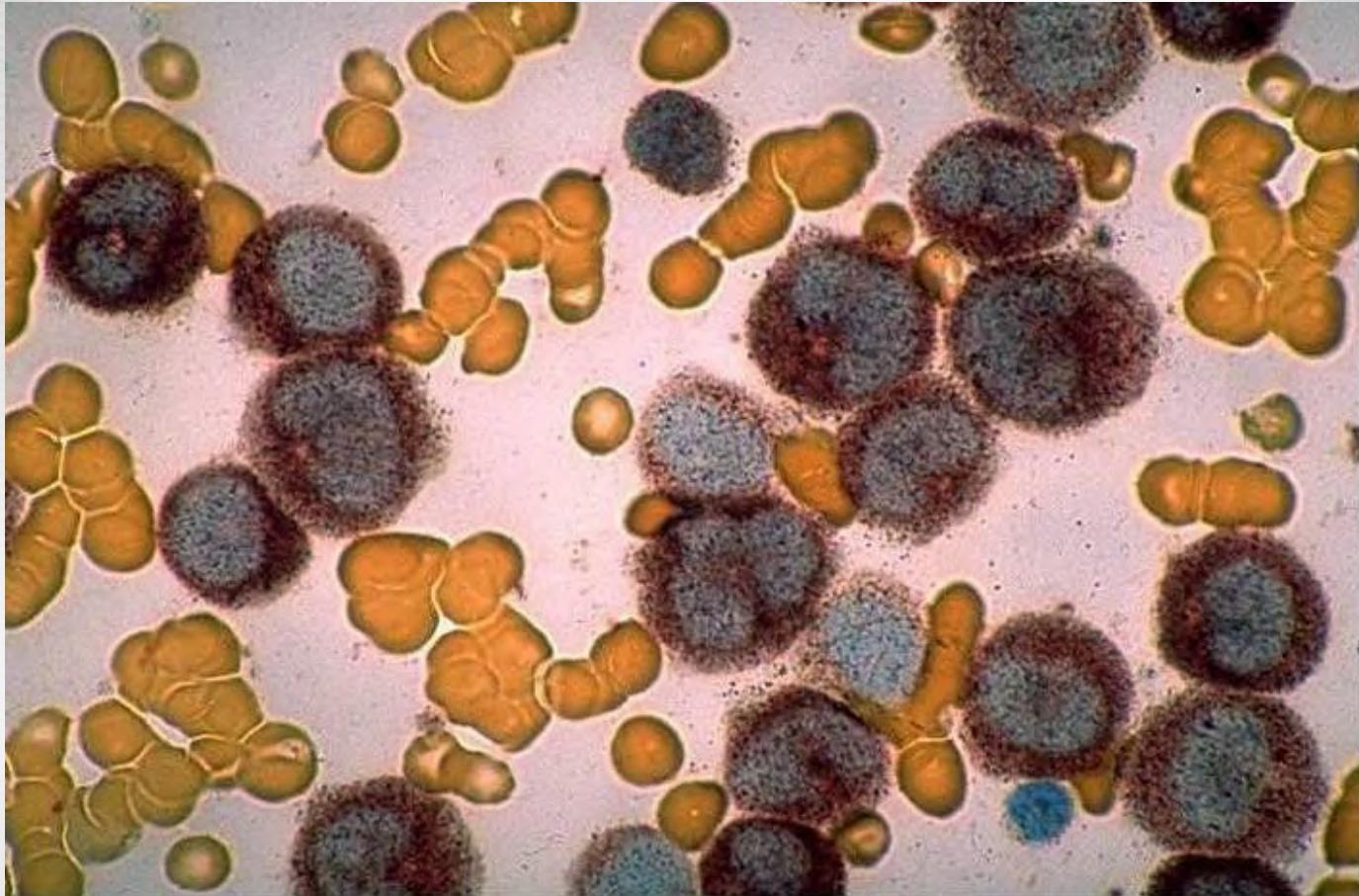
Peroxidase stain, x1000

FROTIUL MEDULAR

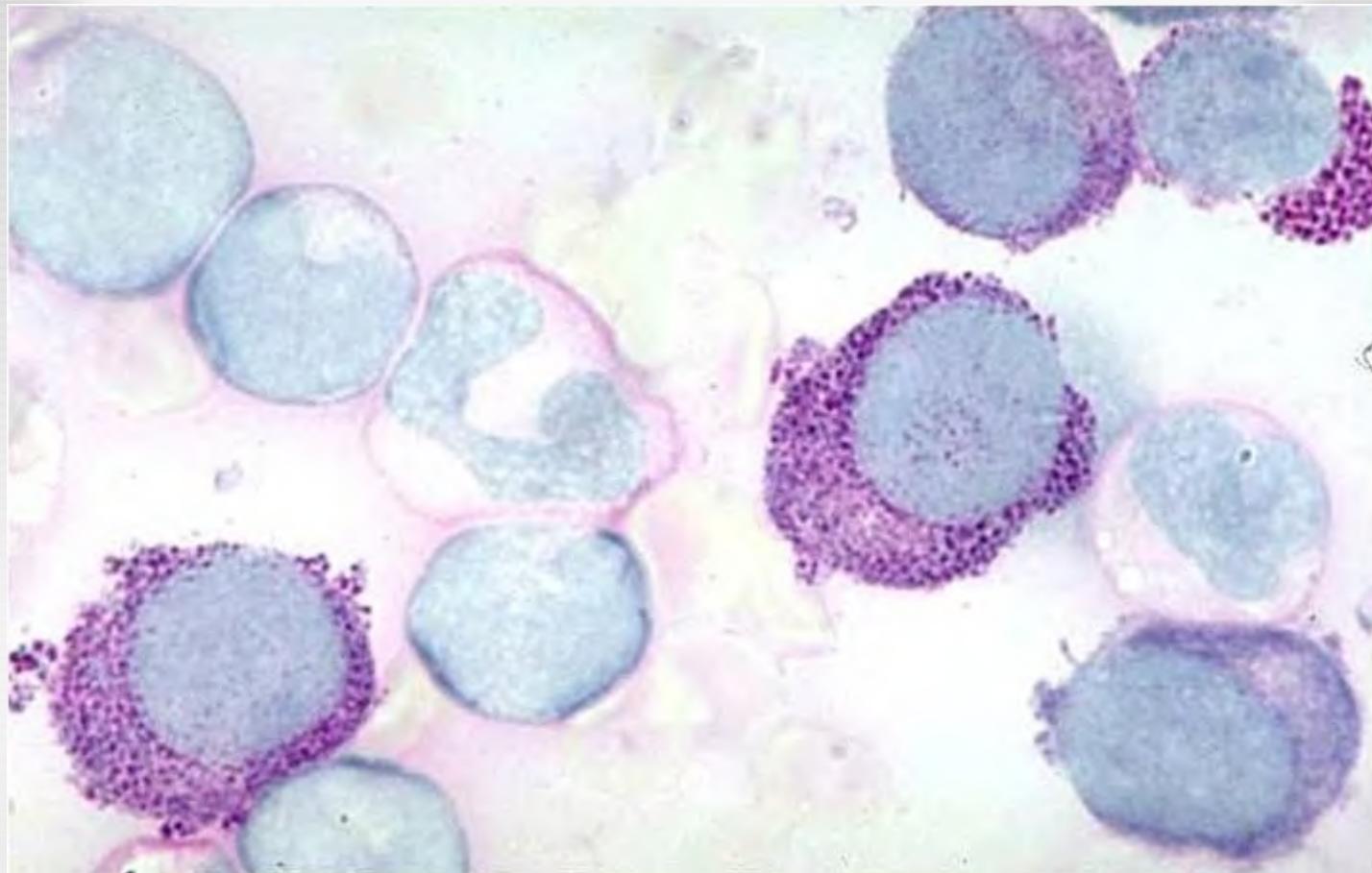
Sudan black stain, x500

FROTIUL MEDULAR ÎN LEUCEMIA ACUTĂ MONOBLASTICĂ M5b

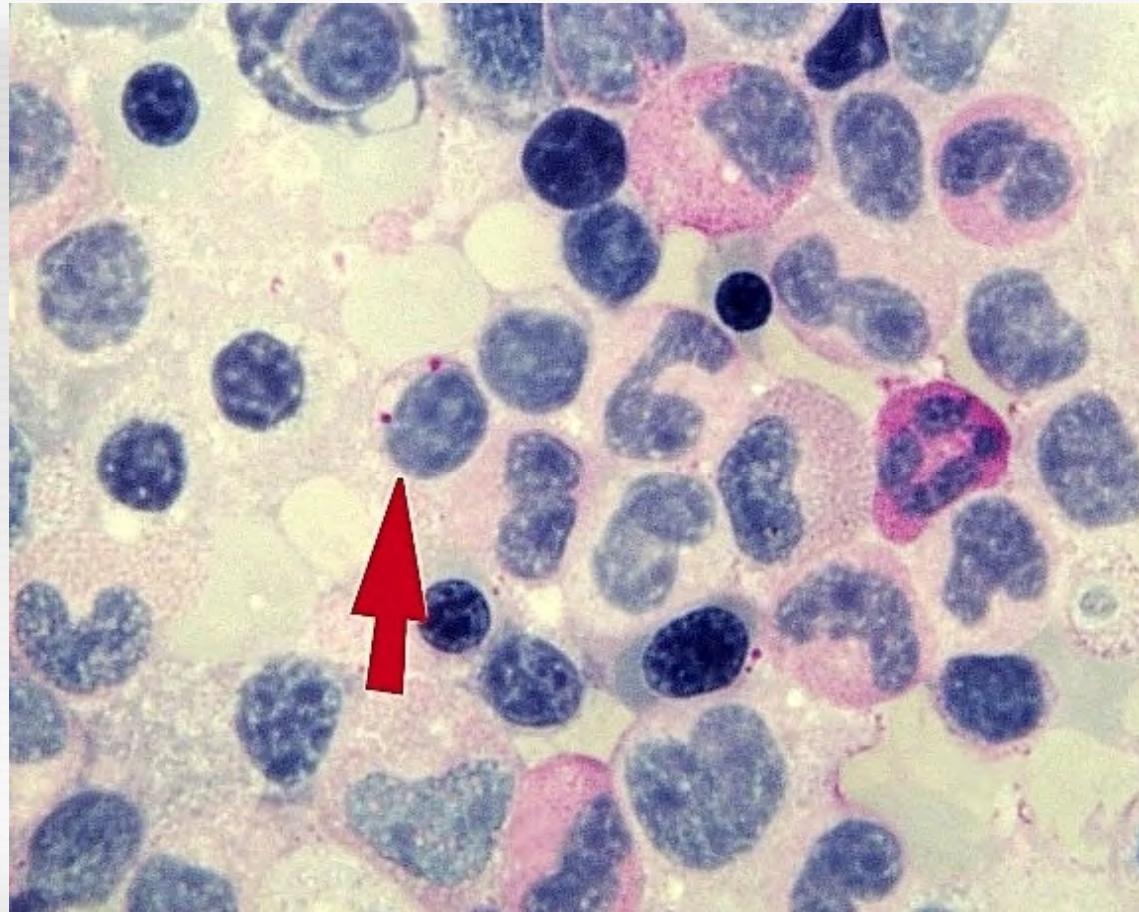
alpha-naphthyl butyrate esterase and chloroacetate esterase stain, x1000

FROTIUL MEDULAR ÎN LEUCEMIA ACUTĂ ERITROBLASTICĂ M6

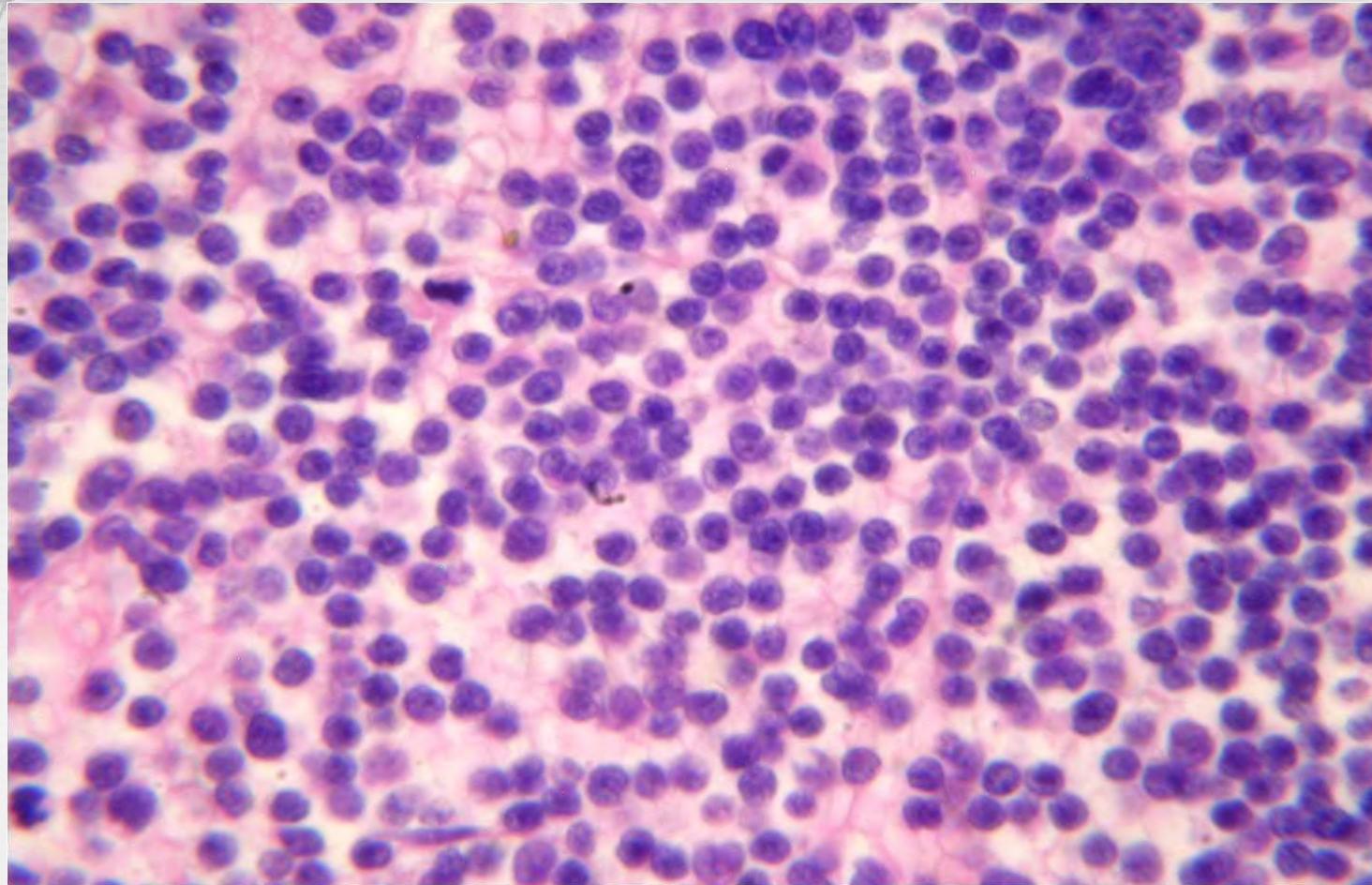
PAS stain, x1000

FROTIUL MEDULAR : PERIODIC-ACID SCHIFF (PAS) REACȚIA

PAS stain, $\times 1000$

TREPANOBIOPSIA MĂDUVEI OSOASE ÎN LEUCEMIA ACUTĂ

CARACTERISTICA CITOCHIMICĂ, IMUNOFENOTIPICĂ ȘI CITOGENETICĂ A LEUCEMIILOR ACUTE

Classification	Morphology	Cytochemistry			General Markers		Myeloid Markers		B Cell Markers				T-Cell Markers			Platelet Marker	Other Markers
		MPO	NSE	PAS	HLA-DR	CD 34	CD 13	CD 33	CD 10	CD 19	kappa/lambda	CD2	CD5	CD7	CD61		
AML M0 (undifferentiated)	Blasts lack definitive cytologic and cytochemical markers of myeloblasts (MPO -), but express myeloid lineage antigens & resemble myeloblasts ultrastructurally	-	-	-	+	+/-	+	+/-	-	-	-	-	-	-	-/+	-	
AML M1 (myeloblastic without maturation)	Look like myeloblasts without any maturation. High N:C ratio, small nucleolus, grayish-pink cytoplasm	+	-	-	+	-/+	+	+/-	-	-	-	-	-	-	-/+	-	

CARACTERISTICA CITOCHIMICĂ, IMUNOFENOTIPICĂ ȘI CITOGENETICĂ A LEUCEMIILOR ACUTE

Classification	Morphology	Cytochemistry			General Markers		Myeloid Markers		B Cell Markers				T-Cell Markers			Platelet Marker	Other Markers
		MPO	NSE	PAS	HLA-DR	CD 34	CD 13	CD 33	CD 10	CD 19	kappa/lambda	CD2	CD5	CD7	CD61		
AML M2 (myeloblastic with maturation)		+	-	-	+	-/+	+	+/ -	-	-	-	-	-	-	-/+	-	
AML M3 (promyelocytic)		++	-	-	-	-	+	+	-	-	-	-	-	-	-	t(15;17)	

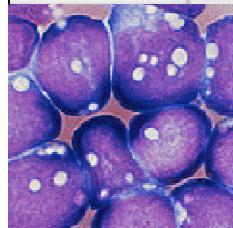
CARACTERISTICA CITOCHIMICĂ, IMUNOFENOTIPICĂ ȘI CITOGENETICĂ A LEUCEMIILOR ACUTE

CARACTERISTICA CITOCHIMICĂ, IMUNOFENOTIPICĂ ȘI CITOGENETICĂ A LEUCEMIILOR ACUTE

CARACTERISTICA CITOCHIMICĂ, IMUNOFENOTIPICĂ ȘI CITOGENETICĂ A LEUCEMIILOR ACUTE

Classification	Morphology	Cytochemistry			General Markers		Myeloid Markers		B Cell Markers				T-Cell Markers			Platelet Marker	Other Markers
		MPO	NSE	PAS	HLA-DR	CD 34	CD 13	CD 33	CD 10	CD 19	kappa/lambda	CD2	CD5	CD7	CD61		
Pre-pre B ALL (lymphoblastic)	L1 or L2 morphology – scant to moderate cytoplasm, few vacuoles.	-	-	-/+	+	+	-	-	+/-	+	-	-	-	-	-	TdT, hyper-diploidy	
Pre-B ALL (lymphoblastic)	“Sting of pearls” PAS stain L1 or L2 morphology – scant to moderate cytoplasm, few vacuoles.	-	-	-/+	+	+/-	-	-	+	+	-	-	-	-	-	TdT, cytoplasmic mu, t(1;19), t(11;23), t(9;22)	

CARACTERISTICA CITOCHIMICĂ, IMUNOFENOTIPICĂ ȘI CITOGENETICĂ A LEUCEMIILOR ACUTE

Classification	Morphology	Cytochemistry			General Markers		Myeloid Markers		B Cell Markers			T-Cell Markers			Platelet Marker	Other Markers
		MPO	NSE	PAS	HLA-DR	CD 34	CD 13	CD 33	CD 10	CD 19	kappa/lambda	CD2	CD5	CD7	CD61	
Burkitt's leukemia/lymphoma (FAB type L3)	<p>Clonal kappa/lambda stain</p> <p>L3 morphology, w/ prominent vacuoles, abundant cytoplasm, deep basophilia</p> 	-	-	-	+	-	-	-	+/-	+	+	-	-	-	-	t(8;14), t(2;8), t(8;22)
T lymphoblastic Leukemia/lymphoma	<p>“String of pearls” PAS stain</p> <p>Often present with mediastinal mass.</p>	-	-	-/+	+/-	-	-	-	-	-	+/-	+/-	+/-	+	-	TdT, CD1-/+ , CD3-/+ , CD4,8 double positive or double negative

Sources:

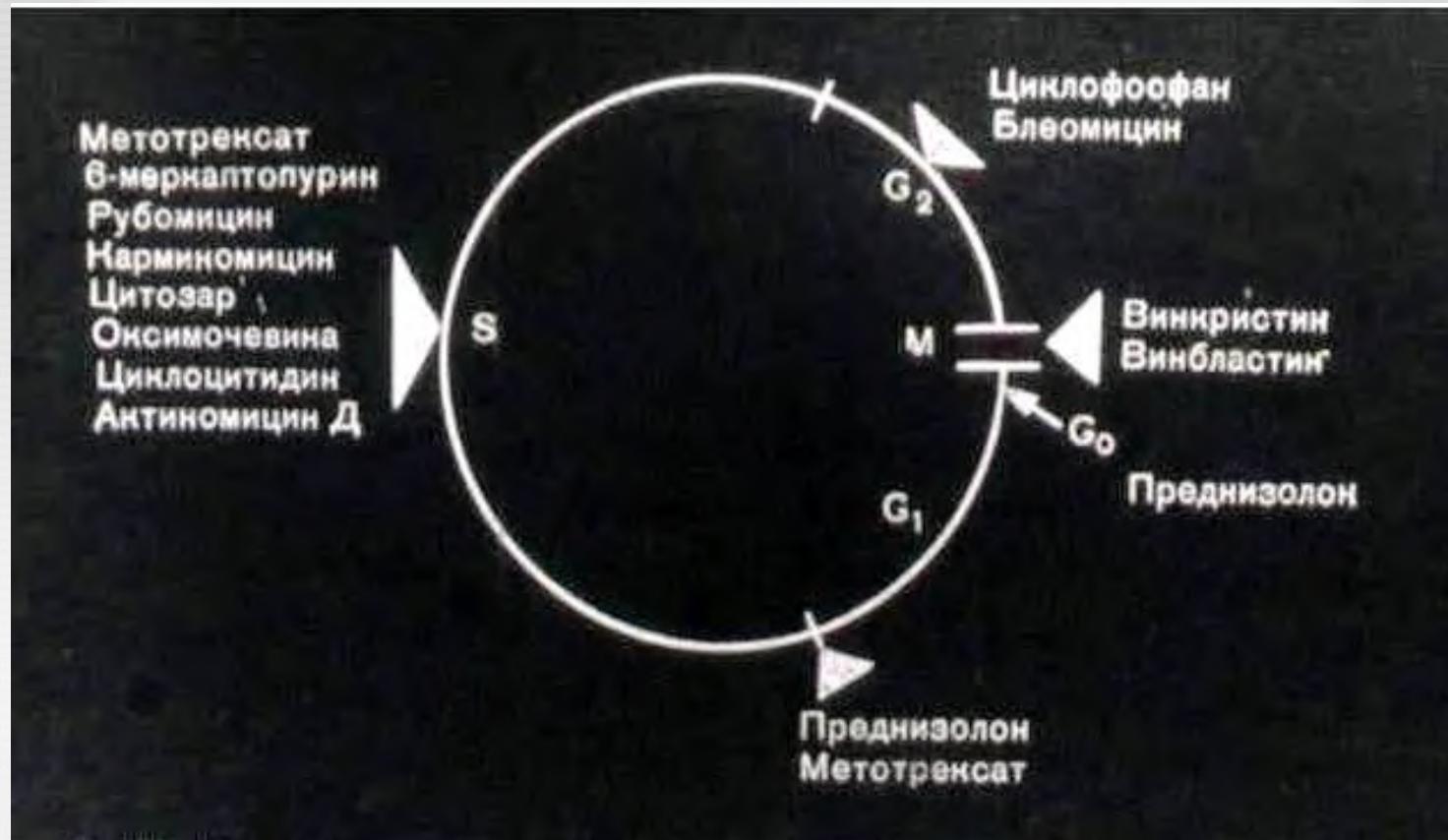
Cytochemistry, Immunophenotype, other markers: Laboratory Medicine, University of Washington,
<http://www.labmed.washington.edu/Division/Hematology/leuk.dx.html>

Morphology: Handout, lecture notes; Robins Pathologic Basis of Disease, 6th edition, p 676

ANOMALIILE CROMOZOMIALE ÎN FUNCȚIE DE VARIANTA MORFOLOGICĂ A LEUCEMIILOR ACUTE

Varianta FAB	Anomaliile cromozomiale
M ₁ – M ₂	t (16:21)(p11;q22); t (9:22)(q34;q11); t (1:7)(p10;q10)
M ₂	t (7:11)(p13;q13); t (8:21)(q22;q22)
M ₃	t (15:17)(q22;q11)
M ₄	t (1;3)(p36;q31)
M ₄	inv (16)(p13;q22) sau t (16;16)(p13;q22)
M ₅	t (8:16)(p11;p13); t (9:11)(p21-p22;q23)
M ₄ – M ₅	t (11;v)(q23;v)
M ₇	t (1:22)(p13;q13)
L ₁ – L ₂	t (9:22)(q34;q11)
	t (1;19)(q23;p13)
	t (12;21)(p12;q22)
	cu restructurări 11q23

ACȚIUNEA PREPARATELOR CITOSTATICE / CITOTOXICE LA DIFERITE FAZE ALE CICLULUI MITOTIC ÎN CELULE LEUCEMICE

Medicamente citostatice utilizate în tratamentul leucemiiilor acute

1. Substanțe ce interferează cu sinteza acizilor nucleici și proteinelor

a) Antagoniști ai acidului folic

- Metotrexat (Mtx).

b) Antagoniști ai purinelor

- 6-Mercaptopurina (6-MP)
- 6-Thioguanina (6-TH)

c) Antagoniști ai pirimidinei

- 5-Fluorouracil (5-FU)
- 5-Fluorodioxiuridin (5-FDR)
- Cytosin-arabinosida (CAR-AraC)
- Azacitidina (AZC)

d) Alți agenți inhibitori ai sintezei ADN

- Hidroxiureea (HU)
- Compuși nitrosuree (BCNU, CCNU)
- Procarbazină (PCZ)

e) Inhibitori ai sintezei proteinelor

- L-Asparaginaza (L-asp)
- Azaserina (Aza)

2. Substanțe ce interferează cu duplicarea, transcripția ADN etc.

a) Agenți care inhibă duplicarea (alchilanți)

- Azotiperita și derivații săi

b) Agenți care blochează transcripția (Sinteză ARN m)

- Actinomicina (ACT)
- Antraciclinele: Rubidomicina (RBD),
- Daunorubicina (DNR), Adriamicina (ADM)

c) Agenți care blochează translația (Sinteză unui polipeptid după ARN m)

- Puromicina

d) Agenți radiomimetici:

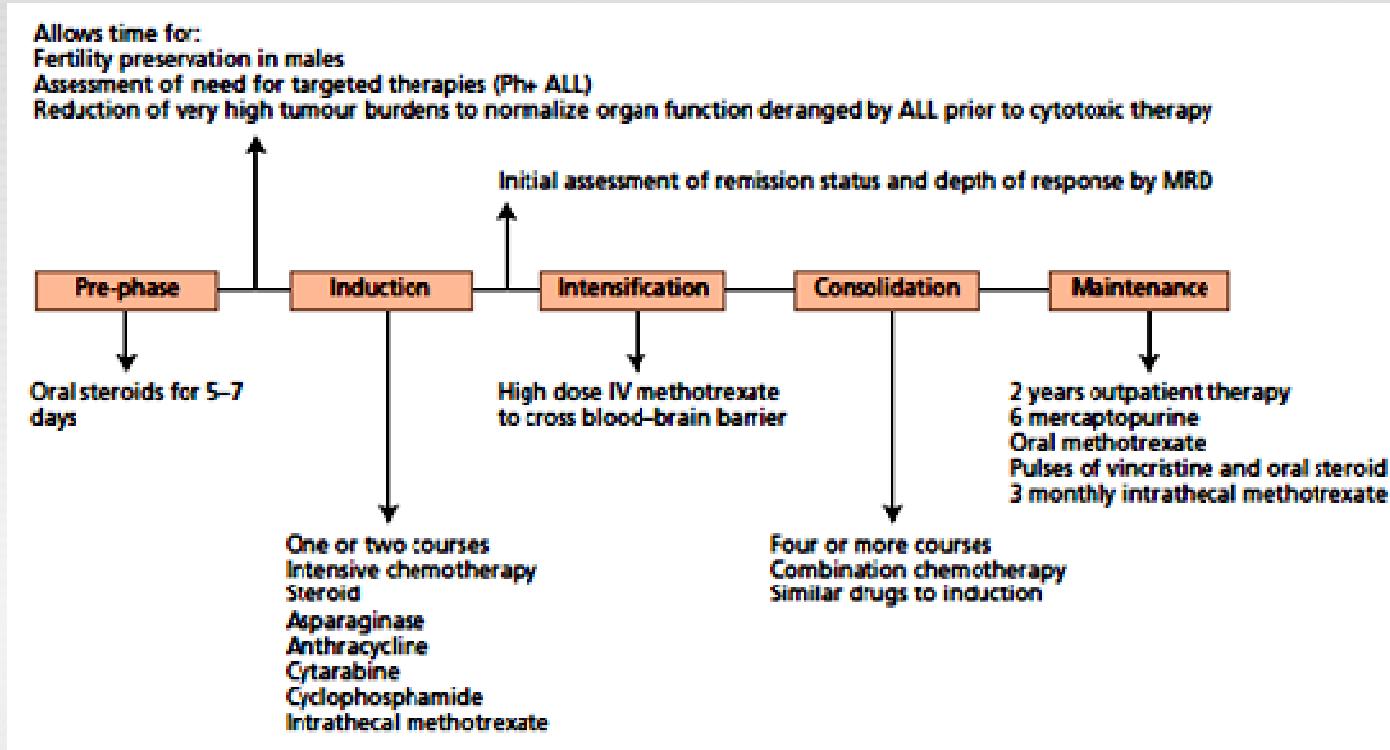
- Bleomicina (BLM)
- Streptonigrina

3. Substanțe care acționează asupra fusului celular

- Vinblastina (VBL)
- Vincristina (VCR)
- Podofilotoxina (VM₂₆, VP₁₆)

SCHEMA GENERALĂ DE TRATAMENT AL LEUCEMIILOR ACUTE LIMFOBLASTICE

(source: Postgraduate Haematology, Seventh Edition. Edited by A Victor Hoffbrand, Douglas R Higgs, David M Keeling and Atul B Mehta. © 2016 JohnWiley & Sons, Ltd. Published 2016 by JohnWiley & Sons, Ltd.)

Protocolul grupului german BFM pentru terapia LAL-B la adult

Faza I

CFA 200 mg/m² x 4 zile.

Pn 60 mg/m²/zi per os x 10-14 zile.

Pauză 14 zile după care se aplică 2 cicluri de terapie A și B la interval de 2 săptămâni pe o perioadă de 2 ani.

Ciclul A

MTX 1,5 g/m² p.c. 24 ore cu Factor Citrovorum (F.C.) ziua 1.

Ifosfamida 800 mg/m² i.v. 1 oră în zilele 2, 3, 4, 5.

Ara-C 150 mg/m² la 12 ore în perfuzie de 1 oră zilele 4, 5.

VM-26 100 mg/m² i.v. p. 1 h zilele 4, 5.

MTX i.t. 12,5 mg ziua 5, Dexametason 10 mg/m²/zi x 7 zile.

Pauză 14 zile.

Ciclul B

MTX 1,5 g/m² p. 24 h cu F.C.

CFA 200 mg/m² i.v. zilele 2, 3, 4, 5

VCR 2 mg/m² i.v. zilele 4, 5.

ADM 25 mg/m² i.v. (bolus 15 min) 4, 5

MTX i.t. 12,5 mg ziua 5

Dexametason 10 mg/m² p.o. x 7 zile

După ciclul B se efectuează profilaxia SNC

Modul de administrare a F.C.: la 36 ore de la începerea perfuziei cu MTX se aplică 30 mg/m² i.v. apoi la 6 ore 30-50 mg/m² în funcție de nivelul de MTX din sânge, încă 9 administrații.

CHIMIOTERAPIA DE INDUCȚIE ȘI DE CONSOLIDARE ÎN LEUCEMIILE ACUTE LIMFOBLASTICE: PROGRAMUL M.D. ANDERSON (HYPER-CVAD)

(source: Pazdur R., Coia L.R., Hoskins W.J. et al., Cancer Management: A Multidisciplinary Approach. 8th Edition. New York: CMP Healthcare Media)

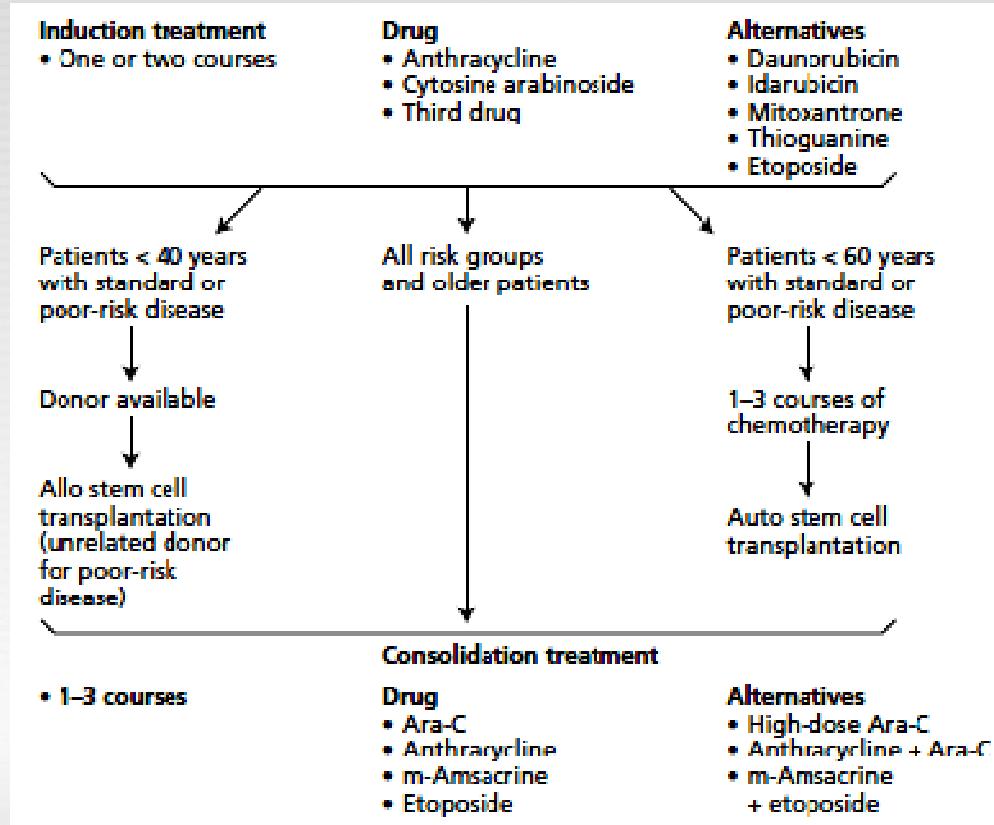
Cyclophosphamide	300 mg/m ² infused over 3 hr q12h × 6 doses (days 1-3)
Doxorubicin	25 mg/m ² /d continuous infusion over 24 hr × 2 days to begin 12 hr after last cyclophosphamide (days 4 and 5)
Vincristine	1.4 mg/m ² (max 2 mg) IV on days 4 and 11
Dexamethasone	40 mg/d days 1-4 and 11-14

Alternate q21d with

Methotrexate (MTX)	1 g/m ² continuous infusion over 24 hr (day 1)
Ara-C	3 g/m ² over 2 hr q12h × 4 doses (days 2 and 3)
Leucovorin rescue	50 mg PO at end of MTX infusion and then 25 mg PO q6h × 48 hr

OPȚIUNILE DE TRATAMENT AL LEUCEMIILOR ACUTE MIELOIDE

(source: Postgraduate Haematology, Seventh Edition. Edited by A Victor Hoffbrand, Douglas R Higgs, David M Keeling and Atul B Mehta. © 2016 JohnWiley & Sons, Ltd. Published 2016 by JohnWiley & Sons, Ltd.)

Tratamentul leucemiielor acute nelimfoblastice

Inducerea remisiunii

Programa „7+3”

Medicamentul	Zilele de administrare						
	1	2	3	4	5	6	7
Citozar (Ara-C) 100mg/m ² i.v. de 2 ori/zi	+	+	+	+	+	+	+
Daunorubicină 45mg/m ² i.v. odată/zi	+	+	+	—	—	—	—

Consolidarea remisiunii

2 cicluri „7+3”

Tratamentu de menținere a remisiunii

Medicamentul	Zilele de administrare				
	1	2	3	4	5
„5+2”					
Citozar 100mg/m ² s/c de 2 ori/zi	+	+	+	+	+
Daunorubicină 45mg/m ² i.v. odată/zi	+	+	—	—	—
„5+Cph”					
Citozar 100mg/m ² s/c de 2 ori/zi	+	+	+	+	+
Ciclofosfan 650mg/m ² i.v.	+	—	—	—	—
„5+6MP”					
Citozar 100mg/m ² s/c de 2 ori/zi	+	+	+	+	+
6-mercaptopurin 60mg/m ² per os de 2 ori/zi	+	+	+	+	+
sau Tioguanin 50mg/m ² per os de 2 ori/zi	+	+	+	+	+

CHIMIOTERAPIA DE INDUCȚIE ȘI DE CONSOLIDARE ÎN LEUCEMIILE ACUTE MIELOBLASTICE

(Pazdur R., Coia L.R., Hoskins W.J. et al., Cancer Management: A Multidisciplinary Approach.
8th Edition. New York: CMP Healthcare Media)

Induction	Consolidation
AML induction and consolidation	
Ara-C 200 mg/m ² IV as continuous infusion × 7 d	Ara-C ^b 3 g/m ² q12h IV as 2- to 3-h infusion on days 1, 3, 5; repeat q28d × 4 cycles
IDA ^a 12 mg/m ² IV on days 1-3	
ALSG regimen	
Ara-C ^b 3 g/m ² IV q12h as 2- to 3-h infusion on days 1, 3, 5, 7 (8 doses)	Ara-C 100 mg/m ² IV as continuous infusion × 5 d
Daun 50 mg/m ² IV on days 1-3	Daun 50 mg/m ² IV × 2 d
VP-16 75 mg/m ² IV × 7 d	VP-16 75 mg/m ² IV × 5 d

ALSG = Australian Leukemia Study Group; Ara-C = cytarabine; Daun = daunorubicin; IDA = idarubicin;
VP-16 = etoposide

^a Idarubicin has been substituted for Daun, 45 mg/m², which had been the prevalent anthracycline used in clinical trials prior to 1993. Mitoxantrone, 10 mg/m² × 5 days, has also been used as an alternative.

^b For patients < 60 years of age

Programa de tratament al leucemiiilor acute nelimfoblastice la persoanele mai în vîrstă de 65 ani

Inducerea remisiunii

**Doze mici Ara-C — 14-28 zile
cu interval de 2-3 săptămâni**
Ara-C — 10mg/m², s.c.,
2 ori/zi

Consolidarea remisiunii „7+3”

Antraciclinele
30 mg/m²

Tratamentul de menținere a remisiunii

**Doze mici de citozar — 14 zile
cu interval dintre cicluri de 1 lună timp de 5 ani**

Programe de tratament în leucemia acută promielocitară

A. Bolnavi sub 60 ani:

Cifra de leucocite sub 6 000/mmc

Indicație: ATRA 45 mg/m²/zi până la R.C.
maxim de administrare
90 zile.

Dacă în ziua a 4-a cifra leucocite 6 000/mmc
sau în ziua 10 peste 10 000/mmc
se aplică program 7-3 sau
Ara-C 1 g/m²/zi x 3 zile

Cifra de leucocite peste 6 000/mmc

Indicație: Chimioterapie cu program
Ara-C x 7 zile DNR x 3 zile
(7-3) sau alt program intensiv
LAM.

Concomitent, ATRA 45 mg/m²/zi

Consolidarea: Pentru bolnavii tratați cu ATRA se începe imediat dacă sunt în R.C.

Pentru bolnavii tratați cu chimioterapie în R.C., după refacerea
măduvei osoase (aprox. 2 săptămâni).

Se aplică 2 cure standard 7-3 la interval de 2 săptămâni
sau

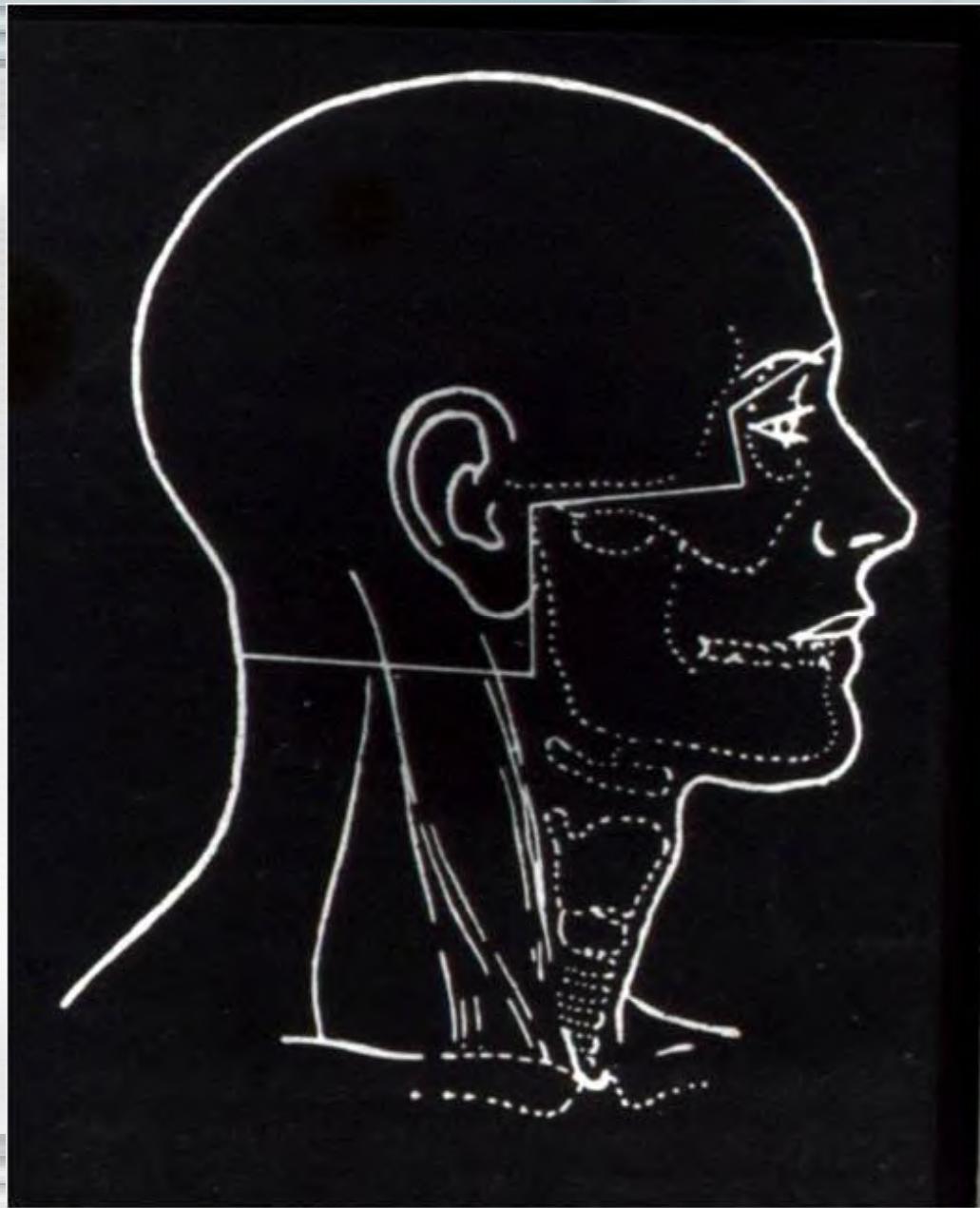
1 cură 7-3 și apoi după refacerea m.o. 1 cură: Ara-C 1000 mg/m² la
12 ore x 4 zile
DNR 45 mg/m²/zi x 3 zile

Întreținerea: 6 MP 90 mg/m²/zi continuu 2 ani, MTX 15 mg/m²/săptămânal pe o
perioadă de 2 ani cu reintroducții cu Ara-C 200 mg x 5 zile la 3 luni.

B. Bolnavi peste 60 ani:

Inducția: program ATRA, *Consolidare* 1 cură standard 7-3

Întreținerea: 6MP-MTX sau ATRA 45 mg/m²/zi x 15 zile lunar sau
Ara-C doze mici x 10 zile lunar pe o perioadă de 2 ani.

MULTUMESC PENTRU ATENȚIE!

